

Ķīmiskā drošība Jūsu uzņēmumā

ievads MVU

Atruna/Juridisks paziņojums

Šajā dokumentā ir iekļauta praktiska informācija, kas izskaidro uzņēmumu funkcijas un prasības saskaņā ar *REACH*, *CLP* un *BR*. Tomēr atgādinām lietotājiem, ka vienīgā autentiskā juridiskā atsauce ir *REACH*, *CLP* un *BR* regulu teksti un šajā dokumentā sniegtā informācija nav juridiski saistoša. Vienīgi lietotājs pats atbild par šīs informācijas izmantošanu. Eiropas Ķīmikāliju aģentūra neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā sniegtās informācijas iespējamo izmantošanu.

Šis ir sākotnēji angļu valodā publicētā dokumenta darba tulkojums. Oriģināldokuments ir pieejams ECHA tīmekļa vietnē.

Ķīmiskā drošība Jūsu uzņēmumā Ievads MVU

Šis publikācijas pamatā ir Ceļvedis MVU konsultantiem, kuru *ECHA* un *EASME* sagatavojušas *Enterprise Europe Network* vajadzībām.

Atsauce: ECHA-15-B-02-EN
Kataloga numurs: ED-04-15-425-LV-N
ISBN: 978-92-9247-443-0
DOI: 10.2823/302
Valoda: latviešu valoda

© Eiropas Ķīmikāliju aģentūra, 2015

Ja rodas jautājumi vai piezīmes saistībā ar šo dokumentu, lūdzam iesniegt tos, izmantojot informācijas pieprasījuma veidlapu (minot atsauces izdevumu un tā izdošanas datumu). Informācijas pieprasījuma veidlapa ir atrodama *ECHA* kontaktinformācijas tīmekļa vietnē: <http://echa.europa.eu/lv/contact>

Eiropas Ķīmikāliju aģentūra

Pasta adrese: p.k. 400, FI-00121, Helsinki, Somija
Adrese apmeklētājiem: *Annankatu 18*, Helsinki, Somija

Satura rādītājs

Vai zinājāt?	5
1. Ķīmikāliju ražošanas, laišanas tirgū un lietošanas noteikumi Eiropas Savienībā	6
1.1 UZ KURĀM ĶĪMIKĀLIJĀM TAS ATTIECAS?	8
1.2 KAM IR JĀIZPILDA PRASĪBAS?	10
1.3 REACH regula – kā tā darbojas?	12
1.4 CLP REGULA— KĀ TĀ DARBOJAS?	21
1.5 BIOCĪDU REGULA – KĀ TĀ DARBOJAS?	26
1.6 KĀDI IR TERMIŅI?	28
2. Kā atrast savu ceļu ES tiesību sistēmā ķīmikāliju jomā	31
2.1 Noskaidrojiet, kuras prasības attiecas uz Jums	31
2.2 ZINIET, KA NEESAT VIENI PAŠI	41
2.3 KĀ SAMAZINĀT IZMAKSAS	42
2.4 NO JURIDISKIEM PIENĀKUMIEM LĪDZ IESPĒJĀM UZŅĒMĒJDARBĪBĀ	44
Pielikumi	46
I PIELIKUMS JAUNĀS CLP PIKTOGRAMMAS KURAS PIKTOGRAMMAS KURIEM PRODUKTIEM	46
II PIELIKUMS BIOCĪDU PRODUKTA VEIDI	48
III PIELIKUMS NODERĪGI RESURSI MVU	52
IV PIELIKUMS ES UN VALSTS FINANSĒJUMA MEKLĒŠANA	54
Pateicības	56
Par mums	59

Vai zinājāt?

ES regulas, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH), vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu (CLP) un Biocīdu regula (BR) ietekmē lielākās uzņēmumu daļas uzņēmējdarbību ES, kā arī Islandē, Lihtenšteinā un Norvēģijā, kas ietilpst Eiropas Ekonomikas zonā (EEZ).

Ja domājat, ka tas uz Jums neattiecas, neesat vienīgais.

Nesenās aptaujas un pārbaudes visās ES/EEZ valstīs liecina, ka gandrīz 70 % MVU ārpus ķīmijas nozares nezina, ka REACH un CLP tieši ietekmē to uzņēmējdarbību. Apgrozījuma ziņā mazāki uzņēmumi ir vismazāk informēti, ka tiem jāpilda REACH prasības. Rodas risks, ka tie laidīs tirgū neatbilstošus un nedrošus ķīmiskos produktus.

Vienlaikus MVU un ražošanas uzņēmumu aptaujas liecina, ka tad, kad mazie uzņēmumi uzzina par šīm ES regulām un to, kā tās ietekmē uzņēmējdarbību, tie ir visaktīvākie ražošanas procesu pārveidotāji. Jebkura lieluma uzņēmumi ir iesaistīti arī visbīstamāko ķīmikāliju aizstāšanā ar drošākām alternatīvām.

Ķīmiskā drošība ir uzņēmuma vērtība.

REACH, CLP un BR prasību izpilde var palīdzēt Jūsu klientiem apmierināt viņu uzņēmuma vajadzības, lai:

- o likumīgi darbotos ES tirgū;
- o nodrošinātu drošas ķīmikāliju piegādes, lietošanu un pārvaldību;
- o padarītu drošāku darba vidi;
- o ietaupītu izmaksas, samazinot ietekmi uz veselību darbavietā un uz apkārtējo vidi;
- o uzlabotu reputāciju klientu, patērētāju un investoru vidū un sabiedrībā, kas kļūst arvien jutīgāka pret atbildīgu rīcību ar ķīmikālijām un ilgtspēju;
- o atrastu jaunus tirgus, ja viņi būs izstrādājuši drošākas alternatīvas ļoti bīstamām ķīmiskām vielām, piemēram, tām, kuru lietošana būs jāizbeidz, jo tās ir īpaši bīstamas cilvēku veselībai un videi;
- o paaugstinātu konkurētspēju starptautiskos tirgos.

Ķīmiskā drošība ir
uzņēmuma vērtība.

1. Ķīmikāliju ražošanas, laišanas tirgū un lietošanas noteikumi Eiropas Savienībā

Vispārīgie noteikumi ķīmikāliju laišanai ES tirgū ir noteikti REACH un CLP. Šos divus horizontālos ķīmiskās drošības tiesību aktus papildina citi, ar nozari saistīti tiesību akti, piemēram, BR.

REACH, CLP un BR kopīgais mērķis ir nodrošināt augsta līmeņa aizsardzību cilvēku veselībai un vidi, padarot nozari atbildīgu par ES tirgū laisto ķīmikāliju drošību. Šīs regulas apmierina svarīgas uzņēmumu un sabiedrības vajadzības attiecībā uz pareizu ķīmikāliju pārvaldību un drošu lietošanu. Tās attiecas uz Eiropas Ekonomikas zonu (EEZ), t. i., ES 28 dalībvalstīm, Islandi, Lihtenšteinu un Norvēģiju.

MVU ir tādi paši pienākumi kā lieliem uzņēmumiem, un tos nevar atbrīvot ne no vienas prasības ķīmiskās drošības jomā. Vienīgie īpašie noteikumi MVU ir tādi, ka tie maksā mazākas atlīdzības un maksas.

REACH

Ķīmikāliju reģistrēšana, vērtēšana, licencēšana un ierobežošana (EK) Nr. 1907/2006

REACH ir regula, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošana, (EK) Nr. 1907/2006. Ķīmikāliju jomā, principā aptverot visas vielas kā tādas, vielas maisījumos vai vielas izstrādājumos, kas paredzētas lietošanai rūpniecībā, profesionālām vajadzībām vai patēriņam. Tādējādi REACH ietekmē lielāko daļu rūpniecības nozaru un attiecas uz lielāko daļu ES uzņēmumu.

REACH nosaka visvērēnīgākos ķīmiskās drošības standartus visā pasaulē. Ražotājiem un importētājiem ir jāparāda, kā vielu, kuru viņi laiž tirgū, var lietot droši, un jāpaziņo riska pārvaldības pasākumi klientiem. Paziņošana ir nepieciešama visiem dalībniekiem piegādes ķēdē, lai nodrošinātu drošu lietošanu. Ja riskus nevar pārvaldīt, iestādes var ierobežot vielas lietošanu vai noteikt tai iepriekšēju licencēšanu.

REACH prasības ķīmiskai pārvaldībai rada spiedienu uz uzņēmumiem, lai tie pārskata ķīmikāliju portfeli un aizstāj visbīstamākās no tām ar drošākām alternatīvām. Viens no šīs regulas mērķiem ir veicināt inovācijas un uzlabot Eiropas zīmolu konkurētspēju starptautiskos tirgos.

Informāciju, kas izveidota REACH nolūkiem, uzņēmumi var izmantot arī citu tiesību aktu prasību izpildei.

CLP

Vielu un maisījumu klasificēšana, marķēšana un iepakojšana (EK) Nr. 1272/2008

CLP ir regula par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu, (EK) Nr. 1272/2008. Tā papildina REACH regulu un nodrošina ķīmikāliju bīstamības nepārprotamu paziņošanu darba ņēmējiem un patērētājiem, izmantojot marķējumu ar standartizētiem apzīmējumiem un piktogrammām.

Pirms ķīmikāliju laišanas ES tirgū nozarei tās ir jāklasificē atbilstoši apzinātajai bīstamībai un pēc tam jāmarķē un jāiepako saskaņā ar *CLP* sistēmu. Tas ļauj vieglāk izprast produkta bīstamās īpašības ES un visā pasaulē, kā arī atvieglo globālo tirdzniecību, jo *CLP* īsteno ANO ķīmisko vielu klasificēšanas un marķēšanas vispārēji saskaņoto sistēmu (*GHS*).

CLP regula aizstāj Bīstamo vielu direktīvu (67/548/EEK) un Bīstamo preparātu direktīvu (1999/45/EK). Vielas ir jāklasificē un jāmarķē saskaņā ar *CLP* sistēmu no 2010. gada 1. decembra, bet maisījumiem termiņš pārejai uz *CLP* ir 2015. gada 1. jūnijs.

CLP attiecas uz lielāko daļu ķīmikāliju, kas laistas rūpnieciskajos, profesionālajos un patēriņa tirgos ES, tostarp uz tām, ko piegādā bez maksas.

Vairāk nekā 20 ES tiesību akti regulē ķīmikāliju klasificēšanu un marķēšanu, un tas nozīmē, ka pēc vielas klasificēšanas par bīstamu vielu, iesaistās citas tiesību normas, kas kontrolē tās lietošanu, piemēram, prasība veikt ķīmiskās drošības novērtējumu darbavietā. Ja vielas nevar laist tirgū attiecībā uz noteiktiem lietošanas veidiem to klasifikācijas dēļ, uzņēmumiem jāatrod alternatīvas. Piemēram, vielas, kas klasificētas kā kancerogēnas, mutagēnas vai toksiskas reproduktīvai sistēmai, nedrīkst lietot patēriņa precēs, pārsniedzot noteiktus koncentrācijas līmeņus.

BR ir Biocīdu regula (ES) Nr. 528/2012. Šī regula attiecas uz tādu biocīdu laišanu tirgū un lietošanu, ko izmanto, lai aizsargātu cilvēkus, dzīvniekus, materiālus vai izstrādājumus pret kaitīgiem organismiem, piemēram, kaitēkļiem vai baktērijām, izmantojot biocīdos iekļauto aktīvo vielu iedarbību. BR atceļ un aizstāj Biocīdu direktīvu 98/8/EK. Šīs regulas mērķis ir uzlabot ES biocīdu tirgus darbību, vienlaikus nodrošinot augsta līmeņa aizsardzību cilvēkiem un apkārtējai videi.

Visiem biocīdiem ir nepieciešama licencēšana, pirms to laišanas tirgū, un iepriekš ir jāapstiprina šajos biocīdos esošās aktīvās vielas, izņemot tās, kurām tiek veikta pārskatīšana.

BR

Biocīdu regula (ES) Nr. 528/2012

Mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) ir tādi paši pienākumi kā lieliem uzņēmumiem, un tos nevar atbrīvot ne no vienas prasības ķīmiskās drošības jomā.

REACH

CLP

1.1 UZ KURĀM ĶĪMIKĀLIJĀM TAS ATTIECAS?

REACH, CLP un BR piemēro visdažādākajiem produktiem, ko piegādā un lieto ķīmisko vielu, maisījumu un izstrādājumu veidā.

REACH un CLP definē vielu, maisījumu un izstrādājumu, kā turpmāk minēts.

“Viela” ir ķīmisks elements un tā dabiski vai ražošanas procesā iegūti savienojumi, arī tā stabilizācijai vajadzīgās piedevas, kā arī izmantotajos procesos radušies piejaukumi, kas nav šķīdinātāji, kurus var atdalīt, neietekmējot vielas stabilitāti un nemainot tās sastāvu;

piemēri: metāli (alumīnijs, cinks, dzelzs, hroms u. c.), acetons, ftalāti un etanols.

Maisījums ir tāds maisījums vai šķīdums, ko veido divas vai vairākas vielas.

piemēri: krāsvielas, līme, tinte, metālu sakausējumi un mājsaimniecības tīrīšanas līdzekļi.

Izstrādājums ir objekts, kam izgatavošanā piešķir īpašu formu, virsmu vai struktūru, kas nosaka tā funkcijas vairāk nekā ķīmiskais sastāvs.

BR

piemēri: apģērbs, mēbeles, elektronika un praktiski visi modernās dzīves priekšmeti.

Uzmanību! Ja produkta galvenais mērķis ir izdalīt vielu, kā gadījumā ar pildspalvu, smaržām un tintes kasetni, tas nav uzskatāms par izstrādājumu saskaņā ar REACH. Tā ir kombinācija, ko veido tvertne (piemēram, smaržu kolba) un tās saturs (smaržas). Tādējādi tvertne tiks uzskatīta par izstrādājumu, bet smaržas — par maisījumu.

BR definē biocīdu, aktīvo vielu un apstrādātu izstrādājumu kā turpmāk minēts.

Biocīds ir:

— jebkura viela vai maisījums lietotājam piegādātajā veidā, kas sastāv no vienas vai vairākām aktīvajām vielām, satur vai rada vienu vai vairākas aktīvās vielas, lai iznīcinātu, atbaidītu, padarītu nekaitīgu jebkuru kaitīgu organismu, kavētu tā iedarbību vai uz to iedarbotos citādā veidā, kas nav tikai fiziska vai mehāniska iedarbošanās;

— jebkura viela vai maisījums, ko rada no vielām vai maisījumiem, kuri paši par sevi neietilpst pirmā ievilkuma formulējuma jomā un ko izmanto, lai iznīcinātu, atbaidītu, padarītu nekaitīgu jebkuru kaitīgu organismu, kavētu tā iedarbību vai uz to iedarbotos citādā veidā, kas nav vienkārša fiziska vai mehāniska iedarbošanās.

Ja apstrādātam izstrādājumam galvenā ir biocīdā funkcija, to uzskata par biocīdu.

piemēri: Biocīdus klasificē 22 produkta veidos (tie ir uzskaitīti BR V pielikumā), kas iedalīti četrās galvenajās pamatgrupās:

- dezinfekcijas līdzekļi lietošanai mājās un rūpniecībā;
- konservanti ražotiem un dabiskiem produktiem;
- kaitēkļu apkarošanas līdzekļi;
- citi specializēti biocīdi, piemēram, pretapaugšanas līdzekļi.

II pielikumā katram produkta veidam ir sniegti apraksti.

Aktīvā viela ir viela vai mikroorganisms, kas iedarbojas uz vai pret kaitīgiem organismiem.

BR paredz arī īpašus noteikumus nanomateriāliem gan aktīvajās vielās, gan biocīdos.

Apstrādāts izstrādājums ir jebkura viela, maisījums vai izstrādājums, kas ir apstrādāts ar vienu vai vairākiem biocīdiem vai kurā ar nolūku ir iekļauts viens vai vairāki biocīdi.

piemēri: ādas izstrādājumi, koka mēbeles, vannasistabas līdzekļi, virtuves piederumi — praktiski visi nepārtikas patēriņa produkti, kas saražoti vai importēti ES tirgū, ja tie ir apstrādāti ar vienu vai vairākiem biocīdiem vai kuros ar nolūku ir iekļauts viens vai vairāki biocīdi.

BR paredz arī īpašus noteikumus nanomateriāliem gan aktīvajās vielās, gan biocīdos.

1.2 KAM IR JĀIZPILDA PRASĪBAS?

Visiem ķīmikāliju piegādes ķēdes dalībniekiem ir svarīgs pienākums kontrolēt riskus un nodrošināt ķīmikāliju drošu lietošanu. Tādēļ tiem visiem piemēro *REACH*, *CLP* un BR prasības.

REACH

Piegādes ķēdes dalībnieki *REACH* un *CLP* ir definēti kā turpmāk minēts.

CLP

Ražotājs ir jebkura ES reģistrēta fiziska vai juridiska persona, kas ES ražo kādu vielu.

Juridiskās
definīcijas

Importētājs ir jebkura ES reģistrēta fiziska vai juridiska persona, kas ir atbildīga par importu;

Izplatītājs ir jebkura ES reģistrēta fiziska vai juridiska persona, arī mazumtirgotājs, kas vielu kā tādu vai maisījumā tikai uzglabā un laiž tirgū trešajām personām.

Pakārtotais lietotājs ir jebkura ES reģistrēta fiziska vai juridiska persona, kas nav ražotājs vai importētājs un rūpnieciskām vai profesionālām darbībām lieto vielu kā tādu vai vielu maisījumā.

Pakārtotie lietotāji ir sastopami daudzās nozarēs un profesijās, un lielākā daļa no tiem ir MVU. Piemēri saistībā ar *REACH* un *CLP* regulām ir turpmāk minētie.

Sintezētāji — ražo maisījumus, ko parasti piegādā leļup pa piegādes ķēdi. Šādu maisījumu piemēri ir krāsvielas, līmes, mazgāšanas līdzekļi un diagnostikas komplekti.

Gala lietotāji — lieto ķīmikālijas, bet nepiegādā tās leļup pa piegādes ķēdi. Piemēri ir līmju, krāsvielu, pārklājumu un tinšu, smērvielu, tīršanas līdzekļu, šķīdinātāju un ķīmisko reaģentu, piemēram, balinātāju, lietotāji.

Izstrādājumu ražotāji — iekļauj vielas vai maisījumus materiālos vai uzklāj uz tiem, lai izveidotu izstrādājumu. Piemēri ir tekstilizstrādājumi, rūpnieciskais aprīkojums, sadzīves ierīces un transportlīdzekļi (sastāvdaļas un gatavās preces).

Pārfasētāji – pārvieto vielas vai maisījumus no vienas tvertnes citā, parasti veicot pārpakošanu vai zīmola maiņu.

Atkārtotie importētāji – kā tādu vai maisījumā importē vielu, kas sākotnēji saražota ES un ko reģistrējis kāds no tās pašas piegādes ķēdes.

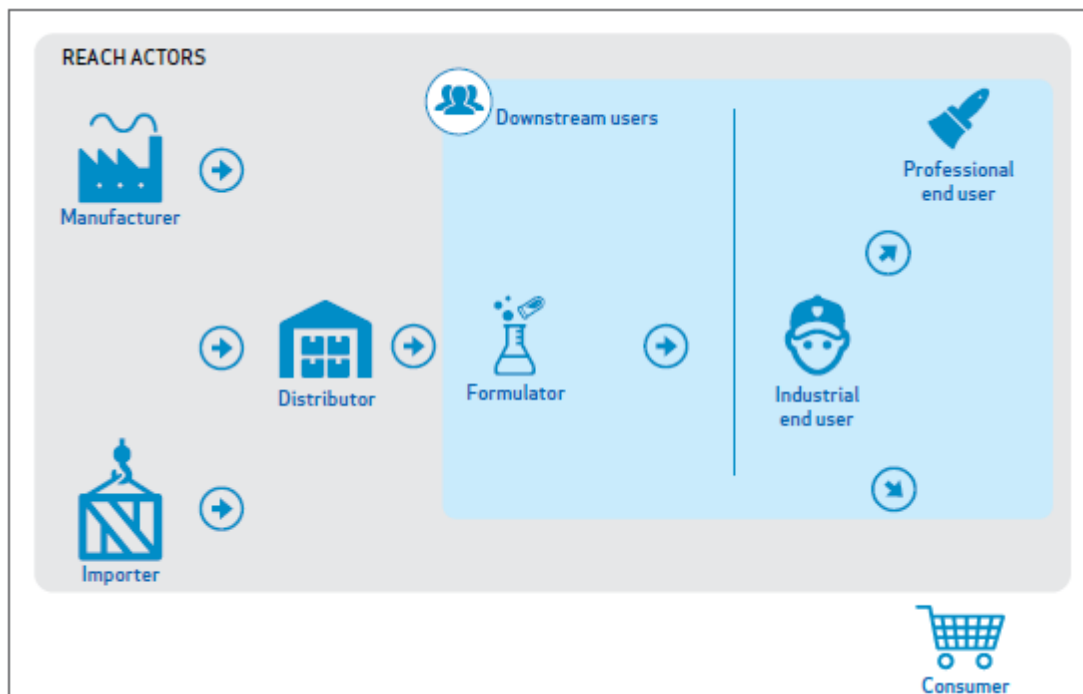
Importētāji ar vienīgo pārstāvi – šie importētāji ir pakārtotie lietotāji, kuru ne-ES piegādātājs ir izraudzījis vienīgo pārstāvi, lai tas darbotos kā Savienībā reģistrēts reģistrētājs.

Visiem ķīmikāliju piegādes ķēdes dalībniekiem ir svarīgs pienākums kontrolēt riskus un nodrošināt ķīmikāliju drošu lietošanu.

Pakārtotie lietotāji ir turpmāk minētie.

Rūpnieciskie lietotāji — darba ņēmēji, kuri lieto ķīmikālijas rūpnieciskā ražotnē, kas var būt maza vai liela.

Profesionālie lietotāji — darba ņēmēji, kuri lieto ķīmikālijas ārpus rūpnieciskas iekārtas, piemēram, darbnīcā, klienta objektā, izglītības vai veselības aprūpes iestādē. Citi raksturīgi mazo uzņēmumu ar profesionālu lietošanas veidu piemēri ir būvniecības un mobilie tīrīšanas uzņēmumi vai profesionālie krāsotāji.

REACH ACTORS	REACH DALĪBNIEKI
Manufacturer	Ražotājs
Downstream user	Pakārtotais lietotājs
Distributor	Izplatītājs
Formulator	Sintezētājs
Importer	Importētājs
Professional end user	Profesionālais gala lietotājs
Industrial end user	Rūpnieciskais gala lietotājs
Consumer	Patērētājs

Biocīdu regula definē dalībniekus kā turpmāk minēts.

BR

Vielas piegādātājs ir Savienībā reģistrēta persona, kas ražo vai importē attiecīgo vielu kā tādu vai biocīdos.

Juridiskās definīcijas

Produkta piegādātājs ir persona, kas ražo vai laiž tirgū biocīdu, kas sastāv no attiecīgās vielas, satur vai izveido to.

1.3 REACH regula – kā tā darbojas?

Reģistrācija

><http://echa.europa.eu/regulations/reach/evaluation>

REACH pamatā ir četras galvenās procedūras, lai varētu nodrošināt ķīmisko vielu un tās saturošo produktu drošu ražošanu, izplatīšanu un lietošanu – reģistrēšana, vērtēšana, licencēšana un ierobežošana.

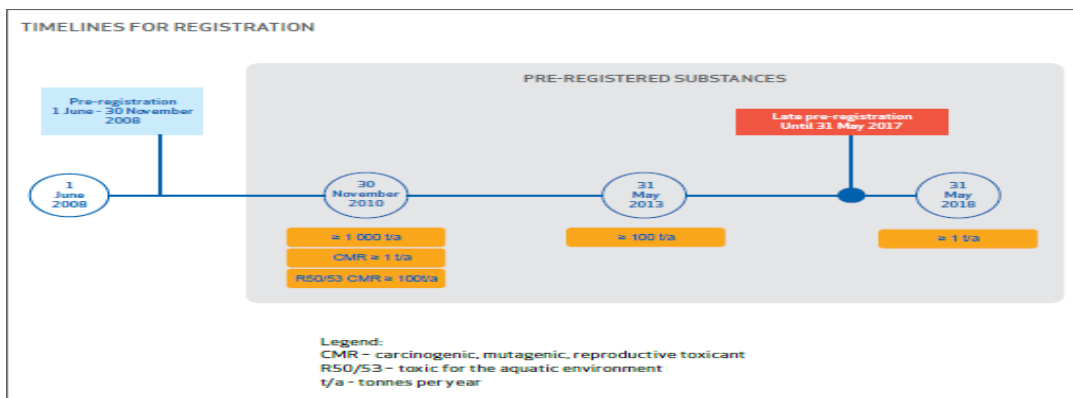
Reģistrācija REACH II daļa

Visiem uzņēmumiem, kas ražo vai importē vielu kā tādu, maisījumos vai dažos gadījumos – arī izstrādājumos apjomā virs vienas tonnas gadā, neatkarīgi no vielas bīstamības, jāreģistrē šī viela ECHA, citādi tie nevar laist vielu ES tirgū: princips "ja nav datu, nav tirgus".

Atbrīvojumi no reģistrācijas pienākuma ir minēti REACH 2. pantā.

Provizoriskā reģistrācija 2008. gadā noteiktos apstākļos atļāva dažādus reģistrācijas pārejas periodus 2010., 2013. un 2018. gadā attiecībā uz lielāko daļu pašlaik tirgū esošo vielu, atkarībā no to tonnāžas un bīstamības. Uzņēmumiem, kas pirmo reizi ražo vai importē vielas, joprojām līdz 2017. gada 31. maijam ir pieejama vēlā provizoriskā reģistrācija, ir piemērojams 2018. gada termiņš. Uzņēmumiem, kas vēlas reģistrēt to pašu vielu, kopīgi jādarbojas forumā informācijas apmaiņai par vielām (SIEF), lai varētu kopīgi lietot informāciju un novērst nevajadzīgus testus.

Saražotas vai jaunas un provizoriski neregistrētas vielas ir jāreģistrē pirms to laišanas tirgū.

TIMELINES FOR REGISTRATION	REĢISTRĀCIJAS TERMIŅI
PRE-REGISTERED SUBSTANCES	PROVIZORISKI REĢISTRĒTĀS VIELAS
Pre-registration	Provizoriskā reģistrācija
1 June – 30 November 2008	2008. gada 1. jūnijs – 30. novembris
Late pre-registration	Vēlā provizoriskā reģistrācija
Until 31 May 2017	Līdz 2017. gada 31. maijam
1 June 2008	2008. gada 1. jūnijs
30 November 2010	2010. gada 30. novembris
31 May 2013	2013. gada 31. maijs
31 May 2018	2018. gada 31. maijs
≥ 1 000t/a	≥ 1000 t/gadā
CMR ≥ 1 t/a	CMR ≥ 1 t/gadā
R50/53 CMR ≥ 100t/a	R50/53 CMR ≥ 100 t/gadā
≥ 100 t/a	≥ 100 t/gadā
≥ 1 t/a	≥ 1 t/gadā
Legend:	Apzīmējumi
CMR - carcinogenic, mutagenic, reproductive	CMR – kancerogēna, mutagēna, toksiska reproduktīvai

toxicant	sistēmai.
R50/53 - toxic for the aquatic environment	R50/53 – toksiska ūdens videi.
t/a - tonnes per year	t/gadā – tonnas gadā

Vērtēšana

REACH VI daļa

ECHA pārbauda informācijas pareizību reģistrācijas dokumentācijās un izskata visus testēšanas priekšlikumus, kas tajās iekļauti, lai nepieļautu nevajadzīgus testus ar dzīvniekiem. Dalībvalstis novērtē vielas attiecībā uz īpašiem riskiem cilvēku veselībai un apkārtējai videi.

Licencēšana

REACH VII daļa

Šī procedūra ir ieviesta, lai nodrošinātu, ka riski, ko rada tirgū esošās visbīstamākās ķīmikālijas, tiek pienācīgi kontrolēti. Mērķis ir aizstāt īpaši bīstamās ķīmikālijas ar drošākām alternatīvām, ja tās ir tehniski un ekonomiski dzīvotspējīgas.

Šai procedūrai ir vairāki posmi, un tiem visiem jāveic sabiedriskā apspriešana.

LICENCĒŠANA

><http://echa.europa.eu/regulations/reach/authorisation>

><http://echa.europa.eu/regulations/reach/authorisation>

REACH LICENCĒŠANAS PROCEDŪRA – SVHC

1. Candidate List for Authorisation	1. Licencēšanas kandidātu saraksts
2. Authorisation List	2. Licencēšanas saraksts
3. application for authorisation	3. Licences pieteikums

1. Īpaši bīstamu vielu (SVHC) kandidātu saraksts –

vielas, kas ir bīstamas un rada nopietnas sekas cilvēku veselībai un videi:

- kancerogēnas, mutagēnas vai toksiskas reproduktīvai sistēmai (CMR) vielas ar zināmu vai paredzamu iedarbību uz cilvēkiem;
- noturīgas, bioakumulatīvas un toksiskas (PBT) vielas vai ļoti noturīgas un ļoti bioakumulatīvas (vPvB) vielas;
- vielas, kas rada līdzvērtīgu bīstamības līmeni, piemēram, ir kaitīgas endokrīnai sistēmai.

SVHC tiek pastāvīgi apzinātas saskaņā ar kritērijiem, kas minēti REACH 57. pantā, un iekļautas kandidātu sarakstā divreiz gadā – jūnijā un decembrī. Uzņēmumiem, kas šīs vielas piegādā un lieto, tas rada pienākumu izplatīt drošības informāciju piegādes ķēdē.

Papildu informācija:

» <http://echa.europa.eu/regulations/reach/authorisation/the-candidate-list>

2. iekļaušana licencēšanas sarakstā (REACH XIV pielikums) kandidātu saraksta vielām, kas ir visbīstamākās šo vielu bīstamo īpašību un lietošanas veida dēļ. Minēto vielu lietošana ir aizliegta pēc noteikta datuma ("rieta datuma"), ja vien kādam atsevišķam uzņēmumam netiek piešķirta licence konkrētam lietošanas veidam vai šis lietošanas veids netiek atbrīvots no licencēšanas pienākuma. Vielās tiek iekļautas licencēšanas sarakstā, lai veicinātu to aizstāšanu un inovācijas.
3. licencēšanas pieteikums: ražotājiem, importētājiem un pakārtotajiem lietotājiem ir iespēja pieprasīt licenci, lai varētu turpināt licencēšanas sarakstā iekļautu vielu ražošanu un/vai lietošanu. Tie samaksā (neatmaksājamu) maksu, un tiem ir jāpierāda, ka vielas lietošanas risks. Ja nav, licenci var piešķirt, pierādot, ka sociāli ekonomiskie ieguvumi atsver riskus un nav citu piemērotu alternatīvu vielu vai tehnoloģiju.

IEROBEŽOŠANA

Daži atbrīvojumi no licencēšanas pienākuma ir minēti 2. un 56. pantā un 62. panta 2. punktā.

Licencēšana nav saistīta ar reģistrēšanas procedūrām.

» <http://echa.europa.eu/regulations/reach/restriction>

Ierobežošana

REACH VIII daļa

Dažas vielas vai maisījumus, kas rada nepieņemamus riskus, var pilnībā aizliegt ES tirgū (piemēram, azbestu), tiem var noteikt ierobežojumus vielas koncentrācijai (piemēram, tādās patēriņa precēs kā riepās, apģērbs vai juvelierizstrādājumi). Ierobežojot konkrētus lietošanas veidus vai aizliedzot vielas ES tirgū, to aizstāšana ir obligāta.

Ierobežojumi nav saistīti ar reģistrēšanas procedūru.

Pastāv arī ierobežojumi tiesību aktos par produktu drošību un nozares īpašajās normās, piemēram, mazgāšanas līdzekļiem, kosmētikas līdzekļiem, rotaļlietām un elektronikai.

KAS JĀDARA DAŽĀDIEM DALĪBNIEKIEM, LAI IZPILDĪTU REACH PRASĪBAS?

REACH paredz atšķirīgas prasības dažādiem dalībniekiem, atkarībā no to stāvokļa piegādes ķēdē un attiecīgā produkta.

Visiem dalībniekiem ir jāsniedz informācija piegādes ķēdē par ķīmisko drošību.

Prasības katram dalībniekam ir turpmāk minētās.

VIELU RAŽOTĀJI

- **Reģistrēt** vielu, ja šī viela ir saražota apjomā, kas nav mazāks par vienu tonnu gadā vienam ražotājam, un viela nav atbrīvota no reģistrēšanas pienākuma. Ja viela ir provizoriski reģistrēta, reģistrācijas termiņš ir 2018. gada 31. maijs attiecībā uz vielām, kas laistas ES tirgū apjomā no 1 līdz 100 tonnām gadā. Vielām, kas piegādātas lielākos apjomos, un visbīstamākajām vielām, piemēram, tām, kas ir kancerogēnas, būtu jābūt reģistrētām jau 2010. un 2013. gadā. Ražotājiem un importētājiem, kas laiž tirgū jaunas vielas un vielas, kas nav provizoriski reģistrētas, jāreģistrē tās pirms ražošanas vai importēšanas.
- **Veikt ķīmiskās drošības novērtējumu**, lai apzinātu un raksturotu apstākļus, kādos vielas ražošana un lietošana ir uzskatāma par drošu, un iesniegt ķīmiskās drošības ziņojumu (*CSR*). Tas nepieciešams, ja vielu ražo apjomā virs 10 tonnām gadā.
- **Paziņot** drošības informāciju piegādes ķēdē, nodrošinot bīstamajām vielām drošības datu lapa, ja nepieciešams. Drošības datu lapa, kuru regulē REACH (31. pants un II pielikums), ir galvenais saziņas rīks piegādes ķēdē, lai varētu nodrošināt bīstamo vielu radīto risku labāku pārvaldību.
- **Pārbaudīt** visas vielas, vai kāda no tām nav iekļauta Licencēšanas sarakstā (XIV pielikumā) vai Ierobežošanas sarakstā (XVII pielikumā). Ja ir, to nevar laist tirgū bez iepriekšējas licencēšanas vai lietot apstākļos, kas norādīti ierobežojumā.

SINTEZĒTĀJI

Sintezētāji lieto vielas un/vai maisījumus kā sastāvdaļas maisījumos, ko tie ražo.

- Ja vielas vai maisījuma piegādātājs darbojas ES teritorijā, ražotājiem būtu jau jābūt (provizoriski) reģistrējušiem šīs vielas kā tādas vai iekļautas maisījumos. Šādā gadījumā maisījuma sintezētājs ir uzskatāms par pakārtoto lietotāju, un viņam nav jāreģistrē viela, bet jāizpilda visas citas prasības pakārtotajiem lietotājiem.
- Ja vielas vai maisījuma piegādātājs darbojas ārpus ES teritorijas un viņam nav vienīga pārstāvja ES, maisījuma sintezētājs ir uzskatāms par importētāju. Šādā gadījumā viņam ir jāizpilda prasības importētājiem un jāreģistrē lietotās vielas kā tādas vai maisījumos.

Ja sintezētājs piegādā maisījumu lejup pa piegādes ķēdi, viņam ir pienākums paziņot informāciju par drošu lietošanu un sagatavot drošības datu lapu, ja nepieciešams.

Papildu informācija:

» <http://echa.europa.eu/regulations/reach/downstream-users/who-is-a-downstream-user/formulators>

»

Abi gadījumi vienlaikus ir iespējami kāda atsevišķa produkta izejvielai, ja šis produkts ir maisījums. Vienas vielas/maisījuma piegādātājs var būt reģistrēts ES, bet citas vielas/maisījuma piegādātājs — ārpus ES.

IZSTRĀDĀJUMU RAŽOTĀJI

Izstrādājumu ražotājs darbojas kā pakārtotais lietotājs (ja lieto vielu vai maisījumu izstrādājuma ražošanai), un viņam ir jāizpilda attiecīgās prasības. Turklāt izstrādājumu ražotājam var būt viens vai vairāki turpmāk minētie pienākumi.

- **Reģistrēt** vielu, ko tīši izdala no izstrādājumiem, ja tirgū laiž vairāk nekā vienu tonnu šīs vielas gadā un vielas ražotājs nav to reģistrējis šim lietošanas veidam. Piemēram, tāda ir viela, kuru izdala no aromatizētas rotaļlietas.
- **Paziņot** ECHA par vielu, kas iekļauta kandidātu sarakstā, ietilpst izstrādājuma sastāvā koncentrācijā virs 0,1 % masas apjoma un tiek ražota apjomā virs vienas tonnas gadā, ja šī viela nav reģistrēta minētajam lietošanas veidam.
- **Paziņot** informāciju par drošu lietošanu klientiem, ja kandidātu sarakstā iekļauta viela ietilpst izstrādājumā koncentrācijā virs 0,1 % masas apjoma. Profesionālajiem klientiem un pēc pieprasījuma arī patērētājiem ir jāsniedz vismaz vielas nosaukums.
- **Pārbaudīt** un pārliecināties, vai kāda no izstrādājumā ietilpstošajām vielām nav ierobežota šim lietošanas veidam.

Izstrādājumiem nav nepieciešamas drošības datu lapas.

Papildu informācija:

Vadlīnijas īsumā par prasībām attiecībā uz vielām izstrādājumos

» <http://echa.europa.eu/support/guidance-on-reach-and-clp-implementation/guidance-in-a-nutshell>

Visiem dalībniekiem ir jāsniedz informācija piegādes ķēdē par ķīmisko drošību.

VIELU UN/VAI MAISĪJUMU IMPORTĒTĀJI

Vielas importētājam ir tādi paši pienākumi kā ražotājam.

Maisījuma importētājam ir jāreģistrē visas vielas maisījumos, ja tās piegādā apjomos, kas pārsniedz vienu tonnu gadā katrai vielai.

Tomēr importētājam ir jāpārbauda, vai ražotājs, kas atrodas ārpus ES, ir iecēlis vienīgo pārstāvi ES, lai izpildītu vielu, maisījumu un/vai izstrādājumu importētāju pienākumus (8. pants). Šādā gadījumā importētājus uzskata par pakārtotajiem lietotājiem.

IZSTRĀDĀJUMU IMPORTĒTĀJI

Izstrādājumu importētājam ir jāizpilda tādas pašas prasības kā izstrādājumu ražotājam. Tomēr importētājiem var būt grūtāk savākt informāciju par vielām, ko izdala lietošanas laikā, un par SVHC, kas ietilpst izstrādājumā.

Informējiet ne-ES piegādātājus par REACH prasībām.

PAKĀRTOTIE LIETOTĀJI

Pakārtotajiem lietotājiem nav pienākuma veikt reģistrāciju.

Lai varētu nodrošināt ķīmikāliju drošu lietošanu, viņiem visiem ir turpmāk minētie pienākumi.

Identificēt un veikt piemērotus pasākumus drošības datu lapā.

Pakārtotajam lietotājam ir jāizpilda visi norādījumi drošības datu lapās, ko iesniedzis bīstamās vielas vai maisījuma piegādātājs. Ja bīstamā viela ir reģistrēta, drošības datu lapā var būt iekļauti iedarbības scenāriji, kas apraksta, kā pārvaldīt riskus katram identificētajam lietošanas veidam.

Kad pakārtotie lietotāji saņem drošības datu lapu, viņiem jānosaka un jāveic attiecīgi pasākumi, lai savā ražotnē veiktu risku kontroli. Tas jāizdara 12 mēnešu laikā pēc reģistrētās vielas drošības datu lapas saņemšanas.

Paziņot drošības informāciju piegādātājiem un klientiem

- o pienākums informēt piegādātājus: Pakārtotajam lietotājam jāinformē piegādātājs, ja riska pārvaldības pasākumi nav piemēroti vai rodas jauna informācija par bīstamības identifikāciju vai klasifikāciju. Minētās darbības jāveic nekavējoties.

- iespēja padarīt lietošanas veidu par identificētu lietošanas veidu. Šī ir izvēle, kas var atvieglot pakārtotajam lietotājam lietošanas veidu novērtēšanu un padarīt to lētāku, jo to dara ražotājs vai importētājs, kas reģistrē vielu. Lai lietošanas veidu(-s) varētu iekļaut reģistrācijas dokumentācijā, pakārtotajam lietotājam ir jāinformē piegādātājs, kā viņš lieto vielu. Ieteicams sazināties ar piegādātājiem ar nozaru organizāciju starpniecību. Ja ar uzņēmējdarbību saistītu apsvērumu dēļ pakārtotais lietotājs izlemj nedarīt savus lietošanas veidus zināmus, viņš var izvēlēties pats sagatavot ķīmiskās drošības ziņojumu.
- **pienākums informēt klientus.** Uzņēmumam, kas piegādā bīstamās vielas vai maisījumus, jāsniedz klientiem informācija par to drošu lietošanu, sagatavojot drošības datu lapas. Šī informācija būtu jāatjaunina nekavējoties:
 - līdzko kļūst pieejama jauna informācija, kas var ietekmēt riska pārvaldības pasākumus, vai jauna informācija par bīstamību;
 - līdzko piešķirta vai atteikta licence;
 - līdzko uzlikts ierobežojums.

Izpildīt licencēšanas nosacījumus.

Ja pakārtotais lietotājs lieto vielu, kas iekļauta licencējamo vielu sarakstā, viņam jāizpilda nosacījumi, kas iekļauti licencē, kura piešķirta nākamajam dalībniekam augšup pa piegādes ķēdi, un jāpaziņo tā *ECHA* triju mēnešu laikā pēc vielas pirmās piegādes.

Pakārtotajam lietotājam ir arī iespēja pieprasīt licenci, ja viela ir būtiska viņa uzņēmējdarbībai. Ja licence nav piešķirta ne viņam, ne arī uzņēmumam augšup pa piegādes ķēdi, pēc rieta datuma vielas lietošana ir jāaptur un jāmeklē drošākas alternatīvas.

Izpildīt jebkurus lietošanas ierobežojumus.

Ja uz vielu, ko lieto pakārtotais lietotājs, attiecas ierobežojums, lietošanu var turpināt tikai, izpildot ierobežojuma nosacījumus.

Papildu informācija:

ECHA tīmekļa lappuses pakārtotajiem lietotājiem

» <http://echa.europa.eu/downstream>

Vadlīnijas īsumā pakārtotajiem lietotājiem

» <http://echa.europa.eu/support/guidance-on-reach-and-clp-implementation/guidance-in-a-nutshell>

IZPLATĪTĀJI

Izplatītāju galvenā prioritāte ir nodrošināt, lai piegādātās ķīmikālijas atbilstu REACH reģistrēšanas, licencēšanas un ierobežošanas prasībām.

Izplatītāja funkcijas var mainīties divos gadījumos:

- o ja viņš piegādā ķīmikāliju tieši no vietas ārpus ES, viņš ir importētājs;
- o ja viņš izmaina ķīmikālijas iepakojumu vai marķējumu, lai iekļautu tajā savu zīmolu, viņš ir uzskatāms par pakārtoto lietotāju.

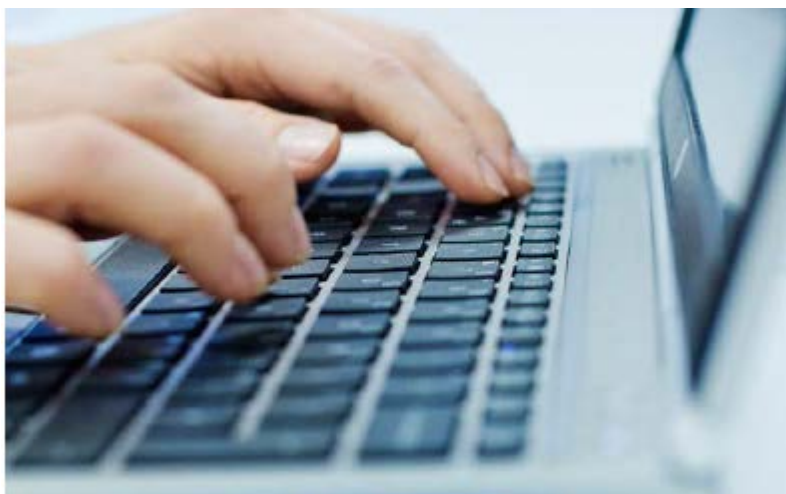

Izplatītāji, tostarp mazumtirgotāji, nav pakārtotie lietotāji, un viņiem nav jāreģistrē vielas vai jāpieprasa licence.

Paziņot drošības informāciju piegādātājiem un klientiem

Izplatītāji ir saziņas posms starp ražotājiem un klientiem, tādēļ tiem ir būtiska nozīme ķīmikāliju drošas lietošanas nodrošināšanā. Viņiem ir jānodod drošības informācija augšup un lejup pa piegādes ķēdi. Tā var būt informācija par drošu ķīmikāliju pārkraušanu, kas saņemta no ražotāja un nodota tālāk klientam lejup pa piegādes ķēdi drošības datu lapā, ja nepieciešams, vai informācija no klienta par ķīmikālijas lietošanas veidu, kas nodota augšup pa piegādes ķēdi ražotājam vai importētājam.

Izstrādājumu piegādātājiem jāsniedz informācija par izstrādājuma drošu lietošanu rūpnieciskajiem un profesionālajiem lietotājiem, ja izstrādājums satur kandidātu sarakstā esošu vielu koncentrācijā 0,1 % pēc masas apjoma. Tāpat, viņiem ir pienākums 45 dienu laikā un bez maksas atbildēt uz šādiem patērētāju pieprasījumiem. Papildu spiediens nozarē var rasties, lai varētu apmierināt patērētāju pieprasījumus pēc drošākiem produktiem, aizstājot īpaši bīstamas vielas ar drošākām alternatīvām.

Visi dalībnieki

REACH uzdod ražotājiem, importētājiem, pakārtotajiem lietotājiem un izplatītājiem glabāt informāciju desmit gadus no dienas, kad veikta pēdējā ķīmikāliju piegāde.

1.4 CLP REGULA— KĀ TĀ DARBOJAS?

CLP

- » Klasificēt
- » Marķēt
- » Iepakot
- » Paziņot

Drošas ķīmikāliju pārvaldības sākumpunkts ir iespējamības izzināšana, kādā veidā ķīmikālija var kaitēt cilvēkiem vai videi, liekot klasificēt to kā bīstamu.

Visas vielas un maisījumi ir jāklasificē, un bīstamās vielas un maisījumi ir jāmarķē un jāiepako saskaņā ar *CLP* (kā norādīts II, III un IV daļā) pirms to laišanas tirgū, neatkarīgi no apjomiem, kādos tos piegādā un lieto. *CLP* piemēro arī bīstamajām vielām un maisījumiem, ko izmanto pētniecībā un tehnoloģiju izstrādē vai kā starpproduktus ražošanas procesā, kad tos importē vai piegādā trešajām personām.

Vielu un maisījumu **ražotājiem, importētājiem un pakārtotajiem lietotājiem** ir:

- o jāklasificē vielas un maisījumi saskaņā ar *CLP* kritērijiem;
- o jāizpilda marķēšanas un iepakšanas prasības attiecībā uz bīstamajām ķīmikālijām.

Lai varētu izpildīt *CLP* prasības, vielu un maisījumu ražotājiem un importētājiem jāiesniedz klasifikācijas un marķējuma paziņojums *ECHA* par katru vielu, kas atbilst kritērijiem, lai to varētu klasificēt kā bīstamu, un tiek laista tirgū kā tāda vai maisījumā. Paziņojums ir nepieciešams arī par katru vielu, kas jāreģistrē saskaņā ar *REACH*. Ja viela jau ir reģistrēta saskaņā ar *REACH*, tā atzīstama par paziņotu *CLP* nolūkiem.

Izstrādājumu ražotājiem un importētājiem ir pienākumi saskaņā ar *CLP* tikai attiecībā uz konkrētiem izstrādājumiem, piemēram, sprādzienbīstamiem izstrādājumiem (kā minēts *CLP* I pielikuma 2.1. punktā).

Izplatītājiem ir jāpārlicinās, vai uzglabātās un tirgotās vielas un maisījumi ir marķēti un iepakoti saskaņā ar *CLP* prasībām, pirms to laišanas tirgū.

Pirms ķīmisko vielu vai maisījumu laišanas tirgū, uzņēmumiem ir:

- o jānovērtē to potenciālā fizikālā, veselības un vides bīstamība un jāklasificē tie saskaņā ar *CLP* kritērijiem;
- o jāmarķē un jāiepako bīstamās ķīmikālijas saskaņā ar standartizēto sistēmu, kas paredzēta *CLP*, lai darba ņēmēji un patērētāji varētu uzzināt par to ietekmi pirms darba uzsākšanas.

KĀ KLASIFICĒT?

Pastāv divi pienākumi:

- o **saskaņotā klasifikācija** (kas minēta *CLP* VI pielikumā). Tā ir saskaņota ES līmenī un juridiski saistoša visiem attiecīgās vielas, kas laista tirgū kā tāda vai maisījumos, piegādātājiem. Šā veida klasifikāciju parasti piemēro visbīstamākajām vielām, piemēram, kancerogēnām, mutagēnām, toksiskām reproduktīvai sistēmai vai elpceļu sensibilizatoriem. Aktīvajām vielām biocīdos un augu aizsardzības līdzekļos parasti ir saskaņota klasifikācija.

KLASIFICĒT

» <http://echa.europa.eu/regulations/clp/classification>

Saskaņotā klasifikācija nodrošina godīgu konkurenci visiem uzņēmumiem ES tirgū. Uzņēmumi var arī piedāvāt saskaņot vielas klasifikāciju un marķējumu (izņemot aktīvajām vielām biocīdos un pesticīdos) un/vai piedalīties sabiedriskajā apspriešanā par priekšlikumiem vielu klasifikācijas saskaņošanai;

- o pašklasifikāciju (kas paredzēta *CLP* I pielikumā) piemēro gan vielām, gan maisījumiem. Tā vielām ir nepieciešama, ja attiecīgajā bīstamības klasē nav saskaņotas klasifikācijas. Ja maisījums satur vielu ar saskaņotu klasifikāciju, šī informācija jāņem vērā, klasificējot maisījumu.

Pieņemot lēmumu par klasifikāciju, parasti ir pieci galvenie posmi:

- o apzināt visus pieejamos datus par vielām un maisījumiem;
- o pārbaudīt šīs informācijas ticamību;
- o novērtēt informāciju, salīdzinot ar klasificēšanas kritērijiem;
- o pieņemt lēmumu par klasifikāciju;
- o pārskatīt to, ja kļūst pieejama jauna informācija.

Uzņēmumi var ievērot visus šos posmus maisījuma klasificēšanā, izmantojot *ECHA* tīmekļa vietni:

<http://echa.europa.eu/regulations/clp/classification>

<http://echa.europa.eu/support/mixture-classification/where-do-i-start>

MARĶĒT

» <http://echa.europa.eu/regulations/clp/labelling>

KĀ MARĶĒT?

CLP definē bīstamības marķējuma saturu un dažādu elementu organizāciju tajā (*CLP* 17. pants). Vispārīgie noteikumi marķējuma piemērošanai ir sniegti *CLP* 31. pantā.

Bīstamības marķējums sastāv no īpašiem apzīmējumiem (tos dēvē par "piktogrammām") un brīdinājumiem.

Saskaņā ar *CLP* šīs piktogrammas ir pārveidotas, un tām ir jauna forma — no oranža kvadrāta līdz rombam ar sarkanu apmali (skatīt I pielikumu). Jauni signālvārdi, bīstamības apzīmējumi un drošības prasību apzīmējumi ar papildu informāciju aizstāj brīdinājuma norādes, riska un drošības frāzes, lai to lietošana palīdzētu darba ņēmējiem un patērētājiem izprast bīstamību un potenciālos riskus pirms ķīmikāliju lietošanas.

Turpmāk minētais piemērs ilustrē prasības bīstamības marķējumam, tostarp izmērus un dažādu elementu izvietojumu.

Bīstamības marķējuma piemērs

Product Identifier	Produkts
Main hazardous substances	Galvenās bīstamās vielas
PRODUCT ABC	PRODUKTA ABC
Contains:	Sastāvs:
Substance D	viela D
Substance E	viela E
Company X	X uzņēmums
XXXX Street Helsinki	XXXX iela, Helsinki
Post Code ABC	Pasta indekss: ABC
Phone: + 222335 1 358	Tālrunis: + 222335 1 358
Hazard pictograms	Bīstamības piktogrammas
DANGER	BĪSTAMI!
May be fatal if swallowed and enters airways.	Var izraisīt nāvi, ja norij vai iekļūst elpceļos.
Causes skin irritation.	Kairina ādu.
May cause drowsiness or dizziness. Very toxic to aquatic life with long lasting effects.	Var izraisīt miegainību vai reiboņus. Ļoti toksisks ūdens organismiem ar ilgstošām sekām.
Avoid breathing dust/fume/gas/mist/vapours/spray. Wear protective gloves/protective clothing/eye protection/face protection.	Izvairīties ieelpot putekļus/ tvaikus/ gāzi/ dūmus/ izgarojumus/ smidzinājumu. Izmantot aizsargcimdus/ aizsargdrēbes/ acu aizsargus/ sejas aizsargus.
IF SWALLOWED:	NORĪŠANAS GADĪJUMĀ:
Immediately call a POISON CENTER or doctor/physician.	Nekavējoties sazinieties ar SAINDĒŠANĀS INFORMĀCIJAS CENTRU vai ārstu.
IF ON SKIN:	SASKARĒ AR ĀDU:
Wash with plenty of soap and water.	Nomazgāt ar lielu ziepju un ūdens daudzumu.
IF INHALED:	IEELPOJOT:
Remove victim to fresh air and keep at rest in a position comfortable for breathing.	Izvest cietušo svaigā gaisā un turēt miera stāvoklī, lai būtu ērti elpot.
Avoid release to the environment.	Izvairīties no izplatīšanas apkārtējā vidē.
Nominal quantity	Nominālais daudzums

KĀ IEPAKOT?

Īpašās prasības bīstamo vielu un maisījumu iepakšanai ir noteiktas CLP regulā (35. pants). Produktu, kas satur bīstamas vielas un maisījumus, iepakšana jāplāno un jāorganizē tā, lai iepakojuma saturs nevarētu izplūst un izmantotie materiāli nevarētu sabojāt saturu. Iepakojuma izskats nedrīkst piesaistīt bērņus vai maldināt patērētājus.

Piemēram, visi mājsaimniecības tīrīšanas līdzekļi, mazgāšanas līdzekļi un citi produkti mājas peldbaseiniem, pesticīdi un produkti dārzam nedrīkst izskatīties vai būt iepakoti līdzīgi produktiem, ko izmanto pārtikai vai dzīvnieku barībai, vai zālēm, vai kosmētikas

I E P A K O T

» <http://echa.europa.eu/regulations/clp/labelling>

līdzekļiem.

KĀ PAZIŅOT C&L SARAKSTAM?

Šī procedūra ir vienkārša un bez maksas. Uzņēmumi iesniedz *ECHA* nepieciešamo informāciju par klasifikāciju un marķējumu (C&L) (*CLP* 40. pants). Tie var lietot tiešsaistes rīku, kas izstrādāts, lai vadītu uzņēmumus. Maisījumi paši nav jāpaziņo, taču tie atradīsies tirgū nelikumīgi, ja kādu no bīstamajām vielām, ko tie satur, ražotāji vai importētāji nebūs paziņojuši.

Paziņojums jāiesniedz vēlākais vienu mēnesi pēc bīstamās vielas kā tādas vai maisījumā laišanas ES tirgū. Importētājiem šo viena mēneša termiņu skaita no dienas, kad produkts ir fiziski ievests ES muitas teritorijā. Šīs informācijas nekonfidenciālo daļu *ECHA* publicē C&L sarakstā.

PAZIŅOT

»<http://echa.europa.eu/regulations/clp/cl-inventory/notification-to-the-cl-inventory>

CLP FUNKCIJAS UN PRASĪBAS ĪSUMĀ

Funkcija piegādes ķēdē	Klasificēt	Marķēt	Iepakot	Paziņot ECHA	Vākt un glabāt šo informāciju vismaz desmit gadus
Ražotājs	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā
Importētājs	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā
Ražotājs/ Sprādzienbīstamu izstrādājumu importētājs* preces	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā
Pakārtotais lietotājs**	Jā/nē**	Jā	Jā	Nē	Jā
Izplatītājs/mazumtirgotājs**	Nē**	Jā	Jā	Nē	Jā

* Sprādzienbīstami izstrādājumi un izstrādājumi, kas rada praktisku, eksplozīvu vai pirotehnisku efektu (CLP I pielikuma 2.1. punkts)

** Pakārtotajiem lietotājiem un izplatītājiem ir iespēja pārņemt piegādātāja lietoto klasifikāciju, ja vien viņi nekādā veidā neizmaina produktu. (piemēram, sintezējot jaunu maisījumu).

1.5 BIOCĪDU REGULA – KĀ TĀ DARBOJAS?

Biocīdu nedrīkst laist tirgū vai lietot, ja vien tas neatbilst BR prasībām. Šis tiesību akts attiecas arī uz apstrādātu izstrādājumu ražotājiem un importētājiem.

Tirgus pieejamībai pamatā ir divpakāpju procedūra.

- o **Aktīvā viela**, kas lietojama biocīdā vai izstrādājuma apstrādei, jāapstiprina (pozitīvi jānovērtē attiecībā uz efektivitāti un drošību) atbilstošam produkta tipam ES līmenī.
- o **Biocīdam** nepieciešams iegūt licenci valsts vai ES līmenī, pirms to var laist tirgū (piemēram, pārdot) vai lietot.

Izņēmums. Ja aktīvā viela vēl nav apstiprināta, bet ir iekļauta Esošo aktīvo vielu pārskata programmā, biocīdu var laist tirgū un lietot saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

AKTĪVO VIELU APSTIPRINĀŠANA

Dokumentācija aktīvās vielas apstiprināšanai konkrētiem produkta tiptiem ir jāiesniedz *ECHA*. Pēc aktīvās vielas apstiprināšanas Eiropas Komisija iekļauj to apstiprināto aktīvo vielu sarakstā.

IEKĻAUSANA TO VIELU SARAKSTĀ, KAS NAV BĪSTAMAS (I PIELIKUMS)

Tas nodrošina piekļuvi jaunai vienkāršotai biocīdu atļauju piešķiršanas procedūrai. Pieteikums I pielikuma grozīšanai ir iesniedzams *ECHA*, un dažos gadījumos var būt nepieciešami dati pilnam vielas riska novērtējumam.

Papildu informācija:

» <http://echa.europa.eu/regulations/biocidal-products-regulation/annex-i-amendment>

Turklāt no 2015. gada 1. septembra biocīds, kas sastāv no –, satur – vai sintezē attiecīgu vielu, vairs nedrīkst būt pieejams ES tirgū, ja vielas piegādātājs vai produkta piegādātājs nav iekļauts attiecīgo vielu un piegādātāju sarakstā attiecībā uz produkta tiptiem, pie kuriem pieder minētais produkts (95. panta sarakstā).

Papildu informācija:

» <http://echa.europa.eu/biocides-2015>

BR

- » Aktīvo vielu apstiprināšana
- » Biocīdu atļauju piešķiršana
- » Apstrādātie izstrādājumi

PĀRSKATA PROGRAMMA

» <http://echa.europa.eu/information-on-chemicals/biocidal-active-substances>

AKTĪVO VIELU APSTIPRINĀŠANA

» <http://echa.europa.eu/information-on-chemicals/biocidal-active-substances>

BIOCĪDU ATĻAUJU PIEŠĶIRŠANA

» <http://echa.europa.eu/regulations/biocidal-products-regulation/authorisation-of-biocidal-products>

BIOCĪDU ATĻAUJU PIEŠĶIRŠANA

Atļauju piešķiršana saskaņā ar BR atšķiras no licencēšanas saskaņā ar REACH. BR atļauju piešķiršana ir valsts atļauju piešķiršana, Savienības atļauju piešķiršana vai vienkāršotā atļauju piešķiršana, kā izklāstīts BR 3. pantā.

Ir iespējams izvēlēties starp turpmāk minēto.

- **Valsts atļaujas piešķiršana** (29. pants) – ja uzņēmums plāno pārdot produktu vienā ES dalībvalstī, pietiek ar pieteikumu produkta atļaujai minētajā valstī.
- **Savstarpējā atzišana** – ja produktu plāno laist tirgū vairākās Eiropas valstīs, tādā gadījumā uzņēmumam jāizvēlas savstarpējā atzišana secīgi (33. pants) – pagarinot jau esošo atļauju vienā ES valstī, vai vienlaicīgi (34. pants) – uzsākot atļaujas saņemšanas procedūru attiecībā uz visām plānotajām valstīm vienlaikus.
- **Savienības atļaujas piešķiršana** (41. pants) – šī jaunā procedūra, ko pārvalda ECHA, ļauj uzņēmumiem vienlaikus iegūt ES atļauju noteiktiem produktiem, kas tiks lietoti līdzīgos apstākļos visās dalībvalstīs.
- **Vienkāršotā atļaujas piešķiršana** (V nodaļa) – šīs jaunās "paātrinātās" procedūras mērķis ir veicināt tādu biocīdu lietošanu, kas mazāk kaitē videi un cilvēku un dzīvnieku veselībai. Lai biocīds būtu piemērots, tam jāsaturs tikai tās aktīvās vielas, kas iekļautas regulas Tas nedrīkst saturēt nevienu bīstamu vielu un nevienu nanomateriālu, tam jābūt pietiekami efektīvam paredzētajam nolūkam, un šā produkta pārkraušanai nedrīkst būt nepieciešami aizsarglīdzekļi. Vienkāršošana nozīmē īsākus apstrādes termiņus un piekļuvi visam ES tirgum bez nepieciešamības pēc savstarpējās atzišanas.

Papildu informācija

Par BR praktiskajiem aspektiem:

» <http://echa.europa.eu/practical-guides/bpr-practical-guides>

APSTRĀDĀTIE IZSTRĀDĀJUMI

» <http://echa.europa.eu/regulations/biocidal-products-regulation/treated-articles>

APSTRĀDĀTIE IZSTRĀDĀJUMI

BR paredz noteikumus tādu izstrādājumu lietošanai, kuri apstrādāti ar vienu vai vairākiem biocīdiem vai kuros ar nolūku ir iekļauts viens vai vairāki biocīdi.

Saskaņā ar šo regulu izstrādājumus drīkst apstrādāt tikai ar biocīdiem, kas satur ES apstiprinātas aktīvās vielas. Tā ir atšķirība no Biocīdu direktīvas (atcelta ar BR no 2013. gada 1. septembra), kas paredzēja, ka no trešajām valstīm importētus izstrādājumus var apstrādāt ar vielām, kuras nav apstiprinātas ES – piemēram, ar arsēnu apstrādāta koksne un dīvāni un apavi, kas satur DMF.

Uzņēmumiem jābūt arī gataviem sniegt patērētājiem informāciju par pārdodamā izstrādājuma apstrādi ar biocīdiem. Ja patērētājs pieprasa informāciju par apstrādāto izstrādājumu, piegādātājam tā jāsniedz bez maksas 45 dienu laikā.

1.6 KĀDI IR TERMIŅI?

Būtiskie datumi piekļuves tirgum nodrošināšanai

2015. gada 1. jūnijs	CLP Kas? Maisījumu sintezētāji vai importētāji
	Ko? Termiņš maisījuma (pār-)klasificēšanai un (pār-)marķēšanai
2015. gada 1. septembris	BR Kas? Vielas piegādātāji, vai produkta piegādātāji attiecīgajā piegādes ķēdē
	Ko? Iekļaušana apstiprināto aktīvo vielu un piegādātāju sarakstā (95. panta sarakstā)
2017. gada 31. maijs	REACH Kas? Pakārtotie lietotāji
	Ko? Piegādātāju pieprasījumi novērtēt 2018. gadā reģistrējamo vielu lietošanas veidus
2017. gada 1. jūnijs	CLP Kas? Izplatītāji
	Ko? Derīguma termiņa beigas maisījumiem ar vecajām piktogrammām
2018. gada 31. maijs	REACH Kas? Ražotāji un importētāji
	Ko? Reģistrācijas termiņš vielām, kas laistas tirgū apjomā, kas nav mazāks par vienu tonnu gadā vienam uzņēmumam. Pēc šā datuma neregistrētās vielas tirgū atradīsies nelikumīgi

CITI TERMIŅI	<i>REACH</i> Kas? Ražotāji, importētāji un pakārtotie lietotāji
	Ko? Pieteikšanās licencēšanai, ja vēlas turpināt laist tirgū lietošanai vai paši lietot vielu, kas iekļauta licencēšanas sarakstā, pēc tās rieta datuma
	<i>CLP</i> Kas? Ražotāji un importētāji
	Paziņošana <i>C&L</i> sarakstam viena mēneša laikā pēc bīstamas vielas laišanas tirgū
	<i>REACH</i> Kas? Pakārtotie lietotāji
	Ko? Pakārtotajiem lietotājiem, kas paļaujas uz licenci, kura piešķirta dalībniekam augšup pa piegādes ķēdi, jāizpilda licencē minētie nosacījumi un jāiesniedz paziņojums <i>ECHA</i> triju mēnešu laikā pēc vielas pirmās piegādes.
	<i>REACH</i> Kas? Pakārtotie lietotāji
Ko? 12 mēnešu laikā pēc reģistrētas vielas drošības datu lapas saņemšanas jāapzina un	

Ja kāds no šiem termiņiem attiecas uz Jums, sāciet gatavoties jau tagad. Jums būs jāpieņem pirmie svarīgie lēmumi uzņēmējdarbības jomā un jāizstrādā piemērota stratēģija.

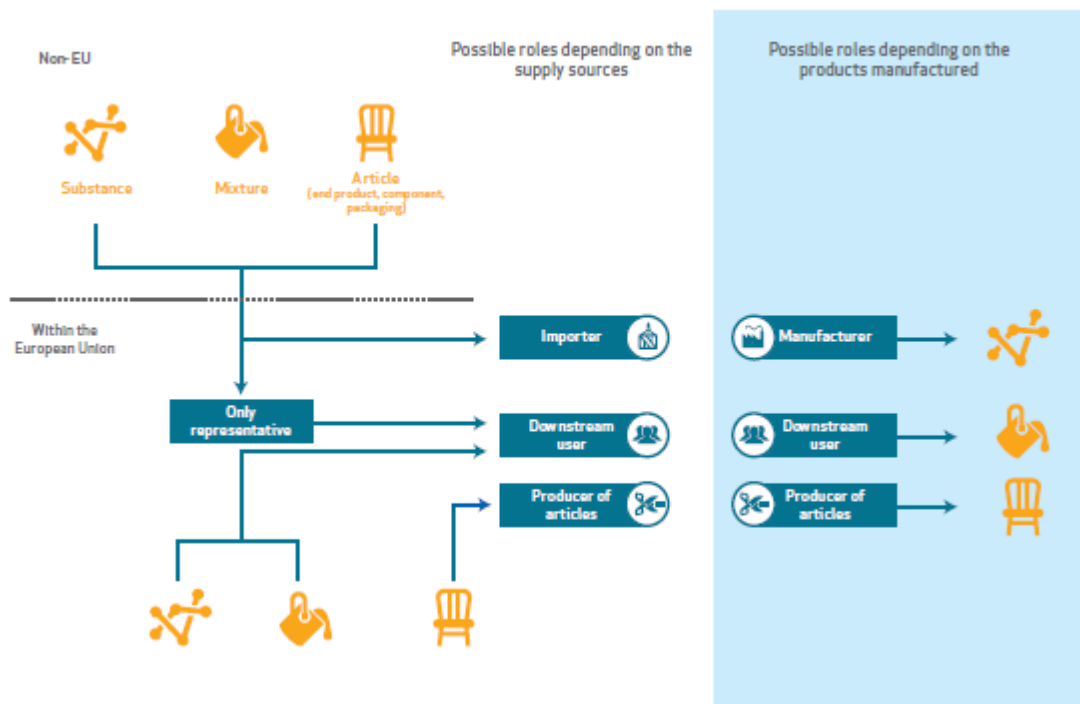
Pārliecinieties, ka:

- apzināties savu funkciju saskaņā ar *REACH*, *CLP* un *BR* attiecībā uz katru vielu un esat proaktīvs – veicat saziņu piegādes ķēdē;
- uzraugāt Jūsu ražoto, importēto vai lietoto vielu apjomu;
- sekojāt līdzi izmaiņām tiesību aktos un pastāvīgi novērojat *ECHA* tīmekļa vietni vai lasāt *ECHA* jaunumus, uzraugāt vielu reglamentēto statusu attiecībā uz saskaņoto klasifikāciju saskaņā ar *CLP*, jaunu vielu iekļaušanu *REACH* kandidātu sarakstā, licencēšanas sarakstā vai ierobežojumu sarakstā vai biocīdu aktīvo vielu kā aizstāšanas kandidātu apzināšanu.

2. Kā atrast savu ceļu ES tiesību sistēmā ķīmikāliju jomā

2.1 Noskaidrojiet, kuras prasības attiecas uz Jums

2.1.1 REACH un CLP gadījumi

Non-EU	Ne-ES
Possible roles depending on the supply sources	Iespējamās funkcijas, atkarībā no piegādes avotiem
Possible roles depending on the products manufactured	Iespējamās funkcijas, atkarībā no piegādes avotiem
Substance	Vielā
Mixture	Maisījums
Article (end product, component, packaging)	Izstrādājums (gala produkts, sastāvdaļa, iepakojums)
Within the European union	Eiropas Savienības teritorijā
Only representative	Vienīgais pārstāvis
Importer	Importētājs
Manufacturer	Ražotājs
Downstream user	Pakārtotais lietotājs
Downstream user	Pakārtotais lietotājs
Producer of articles	Preču ražotājs
Producer of articles	Preču ražotājs

1. 1. POSMS: SAVU PIENĀKUMU APZINĀŠANA

Uzņēmumu galvenās funkcijas saskaņā ar *REACH* un *CLP* ir — vielas kā tādas, vielas maisījumos vai vielas izstrādājumos ražotājs, importētājs, pakārtotais lietotājs vai izplatītājs.

Vai piegādātājs ir reģistrēts ārpus ES vai ES teritorijā?	Tas var palīdzēt apzināt īsto funkciju, ja esat importētājs.
Ja ārpus ES, vai šis ne-ES uzņēmums ir iecēlis vienīgo pārstāvi?	
Kāda ir ES reģistrēta uzņēmuma funkcija piegādes ķēdē attiecībā uz konkrēto produktu?	Tas noteiks, vai esat ražotājs, pakārtotais lietotājs vai izplatītājs.
Vai šis uzņēmums ražo vielu?	
Vai uzņēmums lieto vielu kā tādu vai vielu maisījumos rūpnieciskām vai profesionālām darbībām?	
Vai tas tikai uzglabā un tirgo ķimikāliju, nepārfasējot to un neizmainot iepakojumu?	

Konkrētus scenārijus, kas var palīdzēt apzināt, vai Jūsu uzņēmums ir pakārtotais lietotājs, vai arī tam ir cita funkcija piegādes ķēdē saskaņā ar *REACH*, skatīt *ECHA* Vadlīnijās pakārtotajiem lietotājiem:

» http://echa.europa.eu/documents/10162/13634/du_en.pdf

2. 2. POSMS: Apziniet produktu, ko ražojat, pērcat, pārdodat vai lietojat

Saskaņā ar *REACH* un *CLP* ķīmikālija var būt viela (piemēram, formaldehīds), maisījums (piemēram, smērviela) vai izstrādājums profesionālai lietošanai (piemēram, loga rāmis) vai patēriņam (piemēram, mobilais tālrunis, ādas izstrādājums).

Vai piemēro kādus vispārīgus atbrīvojumus no <i>REACH</i> un <i>CLP</i> prasībām?	Ķīmiskās vielas un maisījumi, kurus jau reglamentē citi tiesību akti, piemēram, zāles, kosmētikas līdzekļi, radioaktīvās vielas un atkritumi, ir daļēji vai pilnīgi atbrīvoti no <i>REACH</i> un <i>CLP</i> prasībām.
Kāda ir gada tonnāža vielai, kuru ražojat vai importējat kā tādu, maisījumos vai izstrādājumos?	Ja kopējais apjoms nav mazāks par vienu tonnu gadā, Jums viela jāreģistrē, lai tā atrastos tirgū likumīgi.

3. 3. POSMS: Apziniet, vai Jūsu produkts ir bīstams

Jo bīstamākas ir vielas, jo vairāk prasību ir piegādātājiem un lietotājiem, lai varētu izpildīt *REACH* un *CLP* prasības attiecībā uz ķīmisko drošību.

Tas var likt pieņemt lēmumu par portfeļa pārskatīšanu un (vis-)bīstamāko vielu aizstāšanu ar drošākām vielām.

Uzdodiet sev turpmāk minētos jautājumus un rīkojieties atbilstoši.

Vai viela ir bīstama?	Klasificējiet, marķējiet un iepakojiet saskaņā ar <i>CLP</i> , paziņojiet <i>ECHA</i>
	<i>REACH</i> prasa izstrādāt drošības datu lapu
	Pārliecinieties, ka viela tiek lietota droši, saskaņā ar informāciju drošības datu lapā

Vai tā ir īpaši bīstama viela, kas iekļauta licencēšanas kandidātu sarakstā?	Klasificējiet, marķējiet un iepakojiet saskaņā ar <i>CLP</i> , paziņojiet <i>ECHA</i>
	<i>REACH</i> prasa izstrādāt drošības datu lapu
	Pārliecinieties, ka viela tiek lietota droši, saskaņā ar informāciju drošības datu lapā
	Paziņojiet informāciju par izstrādājumu, kas satur <i>SVHC</i> , drošu lietošanu saņēmējiem un patērētājiem pēc pieprasījuma
	Paziņojiet, ja viela izstrādājumā tiek piegādāta apjomā virs vienas tonnas gadā un koncentrācijā virs 0,1 % pēc masas apjoma, ja vien viela nav reģistrēta minētajam lietošanas veidam
Vai viela ir iekļauta licencēšanas sarakstā?	Klasificējiet, marķējiet un iepakojiet saskaņā ar <i>CLP</i> , paziņojiet <i>ECHA</i>
	<i>REACH</i> prasa izstrādāt drošības datu lapu
	Pārliecinieties, ka viela tiek lietota droši, saskaņā ar informāciju drošības datu lapā
	Jums nepieciešama licence vielas lietošanai vai laišanai tirgū pēc tās "rieta" datuma
	Ja uzņēmums pieņem uzņēmējdarbības lēmumu pieteikties licencei, nepieciešams analizēt drošākas alternatīvas
Vai viela ir Ierobežojumu sarakstā?	Iespējami ierobežojumi konkrētiem lietošanas veidiem un koncentrācijas robežvērtībām vai pilnīgs aizliegums. Pārliecinieties, ka izpildāt ierobežojuma nosacījumus

Prasības ir izstrādātas katrai atsevišķai vielai, un uz vienu produktu var attiekties vairākas prasības

TIEŠSAISTES RESURSI INDIVIDUĀLO PIENĀKUMU APZINĀŠANAI UN NOSKAIDROŠANAI

- Izmantojiet *ECHA Navigator* rīku, apzinot Jūsu individuālos pienākumus attiecībā uz katru atsevišķo vielu un tiešai piekļuvei attiecīgajiem vadlīniju dokumentiem. *REACH* navigācija ir iespējama 23 ES valodās:

» <http://echa.europa.eu/support/guidance-on-reach-and-clp-implementation/identify-your-obligations>

- Pārbaudiet, kā viela ir reglamentēta saskaņā ar *REACH* un *CLP* (piemēram, vai tā ir iekļauta kandidātu vai licencēšanas sarakstā), izmantojot lodziņu "Search for Chemicals" (Ķīmikāliju meklēšana) *ECHA* tīmekļa vietnē:

» <http://echa.europa.eu>.

- Atrodiet atbildes uz biežāk uzdotiem jautājumiem *ECHA* tīmekļa vietnē vai Jūsu valsts palīdzības dienesta tīmekļa vietnē.

Saites ir šādas:

» <http://echa.europa.eu/support/qas-support/qas>

» <http://echa.europa.eu/support/helpdesks>

Eiropas Ķīmikāliju aģentūra (*ECHA*) nodrošina REACH, *CLP* un BR regulu konsekventu īstenošanu. Tā nodrošina informāciju, norādījumus un IT rīkus uzņēmumiem, lai tie varētu sagatavot un iesniegt nepieciešamo informāciju, kā arī palīdzības dienesta pakalpojumu, palīdzot tiem izpildīt tiesību aktu prasības. Galvenā informācija MVU tiek publicēta 23 ES valodās *ECHA* tīmekļa vietnē.

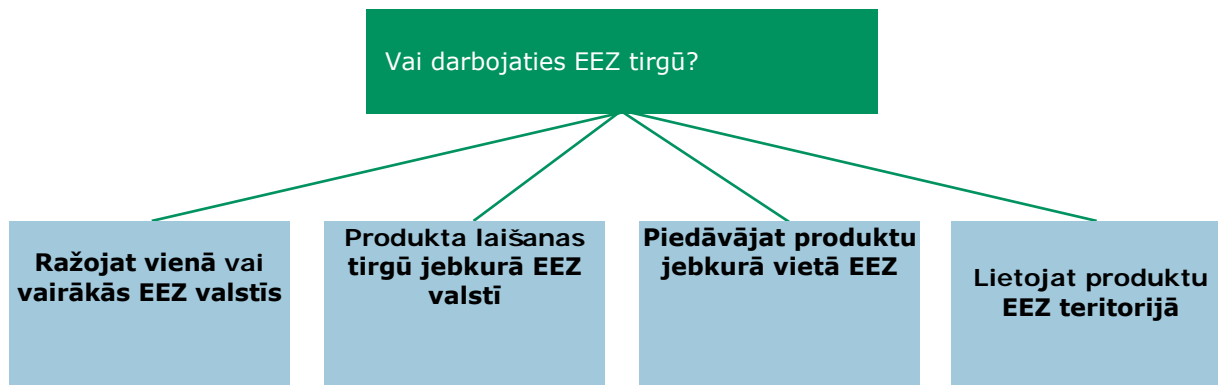
2.1.2 BR gadījums

1. 1. POSMS: APZINIET SAVU PRODUKTU

Lai apzinātu Jūsu produktu, jāiepazīstas ar definīcijām tiesību aktos, kas sniegtas šīs publikācijas 8.–9. lpp.

Vai uz Jūsu produktu attiecas BR?	Vai tā ir aktīvā viela?
	Vai tas ir biocīds?
	Vai tas ir apstrādāts izstrādājums?

2. 2. POSMS: Pārbaudiet, vai Jūsu darbība ir iekļauta

Lai uzzinātu, vai BR attiecas uz Jūsu uzņēmumu, varat izskatīt definīcijas šīs regulas 3. pantā.

Laišana tirgū: pirmā reize, kad kāds biocīds vai apstrādāts izstrādājums tiek piedāvāts tirgū.

Piedāvāšana tirgū: biocīda vai apstrādāta izstrādājuma piegāde izplatīšanai vai lietošanai, veicot komerciālu darbību, par maksu vai bez maksas **jebkurā laikā**.

Izmantošana: visas darbības, ko veic ar biocīdu, tostarp glabāšana, pārvietošana, sajaukšana un izmantošana, izņemot darbības, ko veic ar mērķi eksportēt biocīdu vai apstrādātu izstrādājumu ārpus Savienības.

Īsumā, BR piemēro produktiem, kas saražoti vai piegādāti EEZ tirgum un/vai tiek tajā lietoti.

Ja ražojat biocīdus eksportam ārpus ES, BR prasības Jums nav saistošas. Pārbaudiet, vai ir piemērojami citi ES vai valsts tiesību akti.

3. 3. posms– apziniet, kuru procedūru ievērot

AKTĪVĀS VIELAS APSTIPRINĀŠANA

Vai ražojat vai piegādājat aktīvo vielu?

ESOŠA AKTĪVĀ VIELA	Jā	Vai tā bija tirgū 2000. gada 14. maijā?	NĒ	JAUNA AKTĪVĀ VIELA
		Pārbaudiet, vai šī aktīvā viela ir:		
Ja tā nav, potenciāli varat pieteikties apstiprinājuma saņemšanai.		a) apstiprināto aktīvo vielu sarakstā attiecīgajam produkta tipam;		Ja tā nav, varat pieteikties apstiprinājuma saņemšanai.
Biocīdus, pamatojoties uz vielu izskatīšanas programmu, var piegādāt izplatīšanai un izmantošanai vajadzīgo ražojumu tipam saskaņā ar valsts tiesību aktiem (ja tādi ir), pirms tiek pieņemts lēmums par to apstiprināšanu.		b) iekļauta Pārskata programmā attiecīgajam produkta tipam. Ja tā nav, pārbaudiet, vai ir iespējams tajā šo vielu iekļaut;		
Ja tā nav, varat pieteikties saraksta grozīšanai.		c) iekļauta to vielu sarakstā, kas nav bīstamas (I pielikumā).		Ja tā nav, varat pieteikties saraksta grozīšanai.

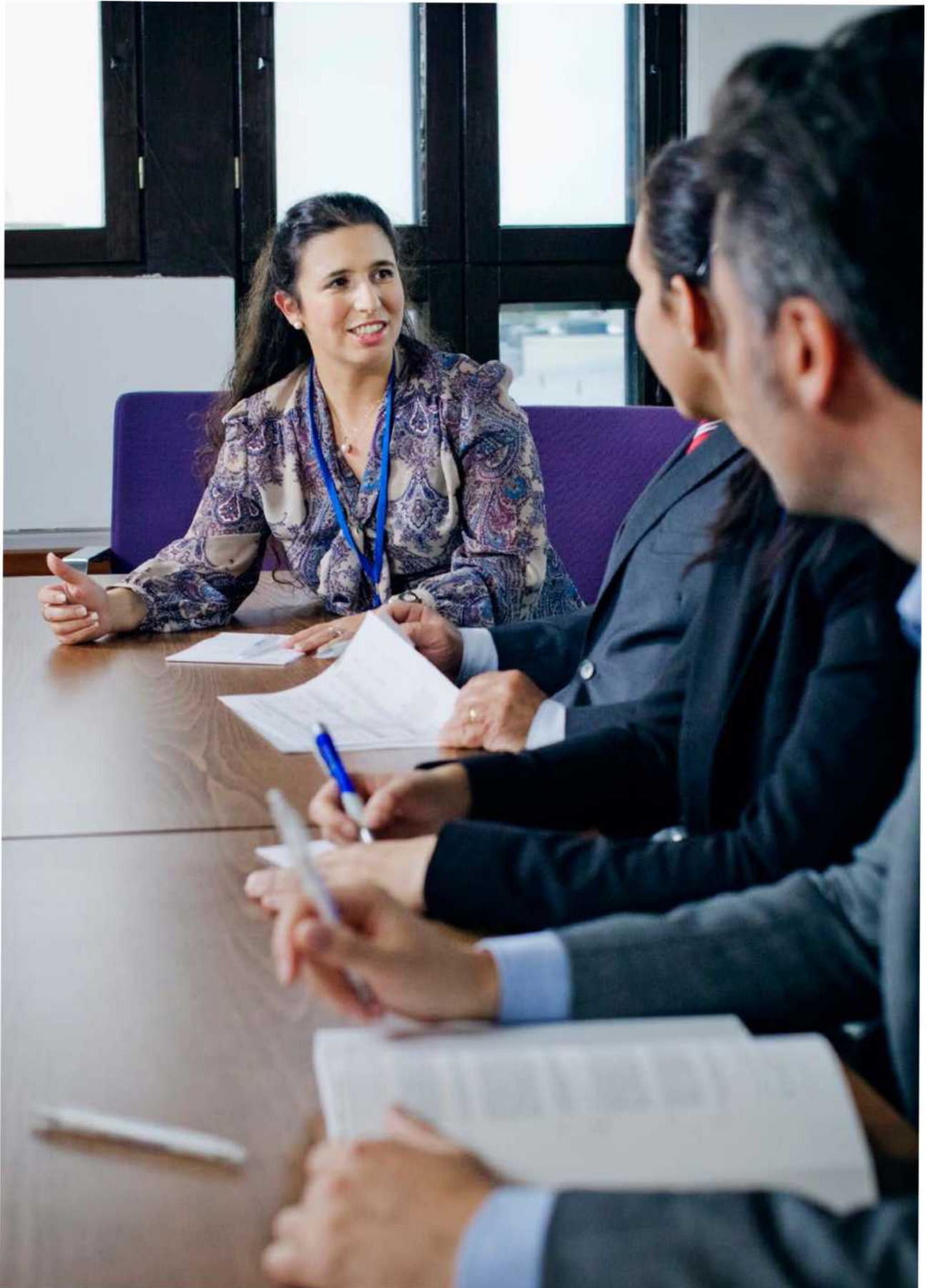
Vai Jūs vai kāds cits dalībnieks Jūsu piegādes ķēdē ir iekļauts aktīvo vielu un piegādātāju sarakstā, kas izveidots saskaņā ar BR 95. pantu?

Vielas piegādātājam (piemēram, ražotājam), vai produkta piegādātājam (piemēram, produkta ražotājam vai sintezētājam) piegādes ķēdē ir jābūt iekļautam minētajā sarakstā, lai biocīdu varētu turpināt piedāvāt EEZ tirgū pēc 2015. gada 1. septembra.

Pēc aktīvās vielas apstiprināšanas jāiegūst produkta atļauja.

PRODUKTA ATĻAUJA

Do you produce, use or supply a biocidal product?	Vai ražojat, lietojat vai piegādājat biocīdu?
Country-by-country authorisation	Valsts atļauja
EU-wide authorisation	Savienības atļauja
Which procedure to use is a business choice based on your marketing strategy. Either you or the authorisation holder can apply for product authorisation.	Izmantotā procedūra ir uzņēmējdarbības izvēle, kuras pamatā ir mārketinga stratēģija. Jūs vai atļaujas turētājs varat pieteikties produkta atļaujas saņemšanai.
To encourage biocidal products that are less harmful for public health and the environment to be used:	Lai veicinātu tādu biocīdu lietošanu, kas mazāk kaitē sabiedrības veselībai un apkārtējai videi:
There is a simplified procedure for products based on lower risk active substances included in Annex I to the BPR.	ir izstrādāta vienkāršotā procedūra produktiem, kuras pamatā ir zemāka riska aktīvās vielas, kas iekļautas BR I pielikumā.
It might be harder to obtain a product authorisation if an active substance contained in the product is a candidate for substitution.	var būt grūtāk iegūt produkta atļauju, ja produktā ietilpstošā aktīvā viela ir aizstāšanas kandidāte.
Articles can only be treated with biocidal products containing approved active substances	I ZSTRĀDĀJUMUS DRĪKST APSTRĀDĀT TIKAI AR BIOCĪDIEM, KAS SATUR APSTIPRINĀTAS AKTĪVĀS VIELAS.
Do you supply a treated article?	Vai piegādājat apstrādātu izstrādājumu?
Make sure that the active substance used in the biocidal product is on the list of approved active substances or on Annex I	Pārlicinieties, vai biocīdā izmantotā aktīvā viela ir iekļauta apstiprināto aktīvo vielu sarakstā vai I pielikumā.
If this is not the case, the treated article can still be supplied if the active substance is included in the Review Programme.	Ja tā nav, šo apstrādāto izstrādājumu joprojām var turpināt piegādāt, ja aktīvā viela ir iekļauta Pārskata programmā.
If the active substance is not in the Review Programme, there is a transitional period to submit an application for approval by 1 September 2016.	Ja aktīvā viela nav iekļauta Pārskata programmā, apstiprinājuma pieteikuma iesniegšanai ir noteikts pārejas periods līdz 2016. gada 1. septembrim.

2.2 ZINIET, KA NEESAT VIENI PAŠI

Lai iegūtu **vispārīgu izpratni un tematisku informāciju** par to, kā darbojas šie tiesību akti, apmeklējiet *ECHA* tīmekļa vietni. Sazinieties ar Jūsu valsts *REACH*, *CLP* un BR palīdzības dienestiem un/vai *ECHA* Palīdzības dienestu.

» <http://echa.europa.eu/support/helpdesks/national-helpdesks/list-of-national-helpdesks>

Lai iegūtu ar nozari saistītu informāciju un atbalstu un kopīgi lietotu iegūto pieredzi, vērsieties nozares asociācijā. *ECHA* tīmekļa vietnē ir atrodams daudzu nozaru Eiropas asociāciju saraksts, un tās cieši seko līdzi izmaiņām tiesību aktos, sadarbojas ar *ECHA* un sniedz konkrētu atbalstu saviem dalībniekiem. Dažām no šīm asociācijām ir arī ar nozari saistīti palīdzības dienesti.

» <http://echa.europa.eu/about-us/partners-and-networks/stakeholders/accredited-stakeholder-organisations/support-by-echa-accredited-stakeholders>

Ar vielu saistītas problēmas var noskaidrot pie piegādātājiem un citiem uzņēmumiem Jūsu piegādes ķēdē. Viens no tiesību aktu mērķiem ir veicināt šādu saziņu. To īstenošanas pamatā ir savstarpēja atkarība, un tie stimulē sadarbību starp dažādiem dalībniekiem.

Lai iegūtu informāciju par drošākām alternatīvām un piekļuvi ES finansējumam aizstāšanai, varat vērsties *Enterprise Europe Network* Jūsu valstī vai reģionā. Šim tīklam ir datu bāze par tehnoloģijām un tehnoloģiskiem meklējumiem vairāk nekā 50 valstīs Eiropā un ārpus tās.

» <http://een.ec.europa.eu>

2.3 KĀ SAMAZINĀT IZMAKSAS

REACH un BR, dažos gadījumos — arī CLP, paredz, ka ECHA jāsaņem maksa un atlīdzība — jo mazāks uzņēmums, jo zemāka maksa.

Varat maksāt samazinātu maksu tikai gadījumā, ja esat mikrouzņēmums vai mazais vai vidējais uzņēmums saskaņā ar ES tiesību aktiem — Komisijas Ieteikums Nr. 2003/361/EK. Galvenie parametri, kas nosaka, vai esat MVU, ir personāla skaita robeža un viena no finansiālajām robežvērtībām turpmākajā tabulā (vai abas).

Uzņēmuma kategorija	Darbinieku skaits	Apgrozījums	vai bilance kopā
Vidējs uzņēmums	≤ 250	≤ 50 miljoni euro	≤ 43 miljoni euro
Mazs uzņēmums	≤ 50	≤ 10 miljoni euro	≤ 10 miljoni euro
Mikrouzņēmums	≤ 10	≤ 2 miljoni euro	≤ 2 miljoni euro

Šīs robežvērtības piemēro tikai patstāvīgu uzņēmumu datiem.

Ja uzņēmums ietilpst lielākā grupā, tam jāiekļauj aprēķinā arī šīs grupas darbinieku skaita/apgrozījuma/bilances dati.

ECHA tīmekļa vietne piedāvā piecus skaidrus posmus un tiešsaistes kalkulatoru, lai palīdzētu uzņēmumiem noteikt uzņēmuma lieluma kategoriju:

» <http://echa.europa.eu/support/small-and-medium-sized-enterprises-smes/how-to-determine-the-company-size-category>

Izpildot šos posmus, varat noskaidrot, vai atbilstat samazinātas maksas kritērijam, un izvairīties no administratīvā soda, nepareizi deklarējot uzņēmuma lielumu.

Citas izmaksas bieži vien ir lielākas par šo maksu. Tās būs atkarīgas no Jūsu pienākumiem, datu izstrādes vai iegādes nepieciešamības, izvēles par konsultantu piesaisti vai vajadzības/lēmuma atrast drošākas alternatīvas, aizstājot bīstamās ķīmikālijas.

VARAT SAMAZINĀT IZMAKSAS, KO RADA TIESĪBU AKTU PRASĪBU IZPILDE

- **Maksimāli izmantojot bezmaksas atbalstu, ko sniedz Jūsu valsts palīdzības dienests, nozares asociācijas un ECHA**

Tas var palīdzēt izprast Jūsu pienākumus, apzināt rīkus un resursus, kas pieejami bez maksas un attiecas uz konkrētu vielu vai nozari.

III pielikumā ir pieejama noderīga tiešsaistes informācija un pakalpojumi, kas paredzēti MVU.

- **Piedaloties ECHA ikgadējās ieinteresēto personu dienās**

ECHA pasākumi ir bez maksas un sniedz iespēju personiski apspriesties ar ECHA darbiniekiem par tiesību aktu praktiskajiem aspektiem un procesiem. Iespējama arī tiešsaistes līdzdalība, un videoieraksti tiek publicēti ECHA tīmekļa vietnē:

» <http://echa.europa.eu/news-and-events/events/>

- **Rūpīgi izvēloties personisko konsultantu**

Lai palīdzētu ietaupīt nevajadzīgas izmaksas, nozares asociācijas kopā ar ECHA ir sagatavojušas kontrolosarakstu piemērota konsultanta izvēlei REACH prasību izpildei. Tas ir pieejams 23 ES valodās:

» <http://echa.europa.eu/about-us/partners-and-networks/directors-contact-group>

2.4 NO JURIDISKIEM PIENĀKUMIEM LĪDZ IESPĒJĀM UZŅĒMĒJDARBĪBĀ

Vai zināt par tiesiskajiem stimuliem darboties videi nekaitīgā veidā?

REACH, *CLP* un *BR* veicina bīstamāko ķīmikāliju aizstāšanu jau plānošanas posmā. Ir arī tiešas prasības atbalstīt pētniecību un inovācijas ķīmikāliju jomā.

PĒTNIECĪBA UN TEHNOĻĪJU IZSTRĀDE

Vielas, ko lieto **zinātniskai pētniecībai un tehnoloģiju izstrādei**, ir atbrīvotas no *REACH* reģistrēšanas, licencēšanas un ierobežošanas prasībām. *CLP* paredz zemākas marķēšanas prasības iekšējam iepakojumam, ja vielas un maisījumi ir mazāk par 10 ml.

Vielas, ko lieto **uz ražojumiem un procesiem orientētā pētniecībā un tehnoloģiju izstrādē**, piemēram, jauna procesa izstrādē un testēšanā, nomainot izejvielas, vai jauna vielas pielietojuma testēšanā, ir atbrīvotas no *REACH* reģistrācijas pienākuma uz pieciem gadiem. Tā vietā ir jāiesniedz paziņojums.

Lai veicinātu pētniecību un tehnoloģiju izstrādi aktīvo vielu un biocīdu jomā, *BR* paredz īpašas prasības eksperimentiem un izmēģinājumiem ar neatļautu biocīdu vai neapstiprinātu aktīvo vielu (*BR* 56. pants). Turklāt valsts vai Savienības pagaidu atļauju uz trim gadiem var izsniegt biocīdiem, kas satur jaunas aktīvās vielas, ja tiek izpildīti vairāki nosacījumi (*BR* 55. panta 2. punkts). Ilgākus termiņus attiecībā uz datu aizsardzību (no 10 līdz 15 gadiem) piešķir jaunām aktīvajām vielām (un to produktiem) kā stimulu jaunu un drošāku produktu izstrādei.

DROŠĀKAS ALTERNATĪVAS

Piemērotu alternatīvu pieejamība tiek vērtēta lēmumos par *REACH* licencēm un ierobežojumiem. Piemēram, visiem uzņēmumiem, kas iesniedz *REACH* licencēšanas pieteikumus, ir jāanalizē iespējamās alternatīvas, jāvērtē ar tām saistītie riski un aizstāšanas tehniskā un ekonomiskā iespējamība.

Biocīdi, kas satur aktīvo vielu, kura ir aizstāšanas kandidāte, piemēram, ir kancerogēna, toksiska reproduktīvai sistēmai vai videi, tiks salīdzinoši novērtēti pirms atļaujas piešķiršanas. Tas tiek darīts, lai noskaidrotu, vai tirgū ir drošākas alternatīvas. Ja drošākas alternatīvas ir pieejamas un efektīvas, biocīda lietošanu var aizliegt vai ierobežot.

FINANSĒJUMS

Pārbaudiet, vai varat pieteikties uz ES vai valsts finansējumu

REACH un *CLP* īstenošana un *BR* prasības rada pieprasījumu pēc drošākām alternatīvām un tehnoloģijām, lai varētu aizstāt bīstamākās ķīmikālijas, kas ES tirgū atrodas pašlaik. Šīs vielas tiek regulāri apzinātas kā aizstāšanas kandidātes saskaņā ar *BR* un ir iekļautas *REACH* kandidātu sarakstā, licencēšanas sarakstā un ierobežojumu sarakstā, ko var izmantot kā atsauci, ja nepieciešami papildu pētījumi un inovācijas.

IV pielikums raksturo dažas ES finansēšanas iespējas.

Iesaistieties – nodrošiniet un veiciniet drošākas alternatīvas un tehnoloģiskos risinājumus

SABIEDRISKĀ APSPRIEŠANA

ECHA sabiedriskā apspriešana par *REACH* licencēm un ierobežojumiem un par biocīdiem, kas ir aizstāšanas kandidāti, tiecas iegūt informāciju par drošākām alternatīvām. Novatoriskiem uzņēmumiem ir jāizmanto šīs iespējas, lai sniegtu informāciju par alternatīviem risinājumiem, ja tie attiecas uz apspriežamo gadījumu.

Informācija par jaunu vai ne pārāk labi zināmu alternatīvu, kas izrādās īpaši piemērota noteiktam lietošanas veidam, ļoti interesē *ECHA* un iesaistītos uzņēmumus. Turklāt Aģentūra veido partneru dienestu, kuru uzņēmumi var izmantot, lai informētu citus par alternatīvām vai meklētu šādas alternatīvas. Citas iniciatīvas, piemēram, Aizstāšanas atbalsta portāls, arī ir paredzētas alternatīvu risinājumu veicināšanai.

Papildu informācija

ECHA sabiedriskās apspriešanas par rīcību ar bīstamām ķīmikālijām saskaņā ar *REACH* un CLP un ar aizstāšanas kandidātiem saskaņā ar BR:

» <http://echa.europa.eu/addressing-chemicals-of-concern>

Pārskats par sabiedrisko apspriešanu attiecībā uz *REACH* licencēšanu:

» <http://echa.europa.eu/fr/addressing-chemicals-of-concern/authorisation/public-consultation-in-the-authorisation-process>

ECHA Partneru dienests par *REACH* licencēšanu:

» <http://echa.europa.eu/applying-for-authorisation/partners-service-for-applicants>

Aizstāšanas atbalsta portāls:

» <http://www.subsport.eu/>

Pielikumi

I PIELIKUMS JAUNĀS CLP PIKTOGRAMMAS KURAS PIKTOGRAMMAS KURIEM PRODUKTIEM

<p>KORODĒJOŠS</p> 	<p>Piemēri, kur pictogramma atrodama: kanalizācijas tīrīšanas līdzekļi, etiķskābe, sālsskābe, amonjaks</p> <p>Simboli, kas tiks pakāpeniski atcelti:</p>
<p>GĀZE ZEM SPIEDIENA</p> 	<p>Piemēri, kur pictogramma atrodama: gāzes tvertnes</p> <p>Simbols, kas tiks pakāpeniski atcelts:</p> <p>Šai bīstamības pictogrammai pašlaik nav simbola.</p>
<p>BĪSTAMS VESELĪBAI/ BĪSTAMS OZONA</p> 	<p>Piemēri, kur pictogramma atrodama: mazgāšanas līdzekļi, tualetes tīrīšanas līdzeklis, dzesēšanas šķidrums</p> <p>Simbols, kas tiks pakāpeniski atcelts:</p>
<p>SPRĀDZIENBĪSTAMS</p> 	<p>Piemēri, kur pictogramma atrodama: uguļošanas piederumi, munīcija</p> <p>Simbols, kas tiks pakāpeniski atcelts:</p>

<p>UZLIESMOJOŠS</p> 	<p>Piemēri, kur pictogramma atrodama: lampu eļļa, benzīns, nagu lakas noņēmējs</p> <p>Simbols, kas tiks pakāpeniski atcelts:</p>
<p>BĪSTAMS VIDEI</p> 	<p>Piemēri, kur pictogramma atrodama: pesticīdi, biocīdi, benzīns, terpentīns</p> <p>Simbols, kas tiks pakāpeniski atcelts:</p>
<p>OKSIDĒJOŠS</p> 	<p>Piemēri, kur pictogramma atrodama: balinātājs, skābeklis medicīniskiem nolūkiem</p> <p>Simbols, kas tiks pakāpeniski atcelts:</p>
<p>ĻOTI BĪSTAMS VESELĪBAI</p> 	<p>Piemēri, kur pictogramma atrodama: terpentīns, benzīns, lampu eļļa</p> <p>Simbols, kas tiks pakāpeniski atcelts:</p>
<p>AKŪTI TOKSISKS</p> 	<p>Piemēri, kur pictogramma atrodama: pesticīdi, biocīdi, metanols</p> <p>Simbols, kas tiks pakāpeniski atcelts:</p>

Avots:

» <http://echa.europa.eu/chemicals-in-our-life/clp-pictograms>

II PIELIKUMS BIOCĪDU PRODUKTA VEIDI

BR V pielikumā biocīdi ir klasificēti 22 biocīdu produkta veidos, kas iedalīti četrās pamatgrupās.

Numurs	Produkta veids	Apraksts
1. pamatgrupa Dezinfekcijas līdzekļi Šie produkta veidi neietver tīrīšanas līdzekļus, kas nav paredzēti biocidālai iedarbībai, tostarp mazgāšanas šķīdumus, pulverus un tamlīdzīgus produktus.		
1. produkta veids	Cilvēku higiēnas līdzekļi	Šīs grupas produkti ir biocīdi, ko lieto cilvēku higiēnas nolūkiem, uzklāj uz cilvēku ādas vai galvas ādas vai izveido saskari ar to, kā galveno mērķi paredzot ādas vai galvas ādas dezinficēšanu.
2. produkta veids	Dezinfekcijas līdzekļi un algicīdi, kas nav paredzēti tiešai lietošanai cilvēkiem un dzīvniekiem	<p>Izmanto tādu virsmu, materiālu, aprīkojuma un mēbeļu dezinfekcijai, ko nelieto tiešā saskarē ar pārtiku vai dzīvnieku barību. Lietošanas jomas, <i>inter alia</i>, ir arī peldbaseini, akvāriji, vannas un citas ūdens tvertnes; gaisa kondicionēšanas sistēmas; sienas un grīdas privātās, sabiedriskās un rūpnieciskās zonās, kā arī citās profesionālās darbības zonās.</p> <p>Izmanto, lai dezinficētu gaisu, ūdeni, ko nelieto cilvēki vai dzīvnieki, ķīmiskās tualetes, notekūdeņus, slimnīcu atkritumus un augšni.</p> <p>Izmanto kā algicīdus, lai apstrādātu peldbaseinus, akvārijus un citas ūdens tvertnes, kā arī būvmateriālu korektīvai apstrādei.</p> <p>Izmanto, lai iestrādātu tekstilizstrādājumos, audumos, maskās, krāsvielās un citos izstrādājumos vai materiālos ar mērķi ražot apstrādātus izstrādājumus ar dezinficējošām īpašībām.</p>

Numurs	Produkta veids	Apraksts
3. produkta veids	Veterinārhygiēnas līdzekļi	Izmanto veterinārhygiēnā, piemēram, kā dezinfekcijas līdzekļus, dezinficējošas ziepes, mutes vai ķermeņa hygiēnas līdzekļus vai kā līdzekļus ar pretmikrobu funkcijām. Izmanto tādu materiālu un virsmu dezinficēšanai, kas saistītas ar dzīvnieku izmitināšanu vai pārvadāšanu.
4. produkta veids	Līdzekļi pārtikas un dzīvnieku barības jomā	Izmanto, lai dezinficētu aprīkojumu, tvertnes, patēriņa priekšmetus, virsmas vai caurules, kas saistītas ar pārtikas vai dzīvnieku barības (tostarp dzeramā ūdens) ražošanu, pārvadāšanu, uzglabāšanu vai patēriņu cilvēku un dzīvnieku vajadzībām. Izmanto, lai impregnētu materiālus, kas var nonākt saskarē ar pārtiku.
5. produkta veids	Dzeramais ūdens	Izmanto dzeramā ūdens dezinficēšanai cilvēkiem un dzīvniekiem.
2. pamatgrupa Konservanti Ja nav norādīts citādi, šie produkta veidi ietver tikai līdzekļus mikrobu un aļģu attīstības novēršanai.		
6. produkta veids	Produktu konservanti, ko izmanto uzglabāšanas laikā	Izmanto ražotu produktu saglabāšanai, izņemot pārtiku, dzīvnieku barību, kosmētiskas līdzekļus, zāles vai medicīniskās iekārtas, apkarojot mikrobu izraisītu bojāšanos, lai nodrošinātu produktu uzglabāšanas ilgumu. Izmanto kā konservantus rodenticīdu, insekticīdu vai citu ēsmu uzglabāšanai vai lietošanai.
7. produkta veids	Plēves konservanti	Izmanto plēvju vai pārklājumu saglabāšanai, apkarojot mikrobu izraisītu bojāšanos vai aļģu pieaugumu, lai aizsargātu virsmas sākotnējās īpašības materiāliem vai priekšmetiem, piemēram, krāsvielām, plastmasas izstrādājumiem, hermētiķiem, līmvielām, saistvielām, papīram un mākslas izstrādājumiem.

Numurs	Produkta veids	Apraksts
8. produkta veids	Koksnes konservanti	Izmanto koksnes konservēšanai, sākot no kokzāģētavas posma un ieskaitot to, vai koksnes izstrādājumiem, apkarojot koksni iznīcinošos vai koksni deformējošos organismus, tostarp kukaiņus. Šis produkta veids ietver profilaktiskus un dziednieciskus līdzekļus.
9. produkta veids	Šķiedru, ādas, gumijas un polimērmateriālu konservanti	Izmanto šķiedru vai polimērmateriālu saglabāšanai, piemēram, ādai, gumijai, papīram vai tekstilizstrādājumiem, apkarojot mikrobioloģisko bojāšanos. Šis produkta veids ietver biocīdus, kas aizkavē mikroorganismu nogulsnešanos uz materiālu virsmas un tādējādi apgrūtina vai novērš smakas veidošanos un/vai piedāvā citas priekšrocības.
10. produkta veids	Būvmateriālu konservanti	Izmanto mūra, kompozītmateriālu vai citu būvmateriālu saglabāšanai, izņemot koksni, apkarojot mikrobioloģisko un aļģu pieplūdumu.
11. produkta veids	Konservanti dzesēšanas un apstrādes sistēmām, kurās izmanto šķidrumus	Izmanto ūdens vai citu šķidrumu saglabāšanai, ko lieto dzesēšanas un apstrādes sistēmās, apkarojot kaitīgos organismus, piemēram, mikrobus, aļģes un mīdijas. Šajā produkta veidā nav iekļauti līdzekļi, ko izmanto, lai dezinficētu dzeramo ūdeni vai ūdeni peldbaseinos.
12. produkta veids	Pretgļotu līdzekļi	Izmanto gļotu augšanas novēršanai vai apkarošanai uz materiāliem, aprīkojuma un konstrukcijām, ko lieto rūpnieciskos procesos, piemēram, uz koksnes un papīra masas, porainā smilts slāņa naftas ieguvē.
13. produkta veids	Apstrādes vai griešanas šķidrumu konservanti	Līdzekļi, lai apkarotu mikrobu izraisītu bojāšanos šķidrumos, ko lieto metāla, stikla vai citu materiālu apstrādei vai griešanai.
3. pamatgrupa. Kaitēkļu apkarošana		
14. produkta veids	Rodenticīdi	Izmanto peļu, žurku vai citu grauzēju apkarošanai ar līdzekļiem, kas nav atbaidīšanas vai pievilināšanas līdzekļi.

Numurs	Produkta veids	Apraksts
15. produkta veids	Avicīdi	Izmanto putnu apkarošanai ar līdzekļiem, kas nav atbaidīšanas vai pievilināšanas līdzekļi.
16. produkta veids	Moluskicīdi, vermicīdi un līdzekļi citu bezmugurkaulnieku apkarošanai	Izmanto, lai apkarotu mīkstmiešus, tārpus un bezmugurkaulniekus, kuri neietilpst citos produkta veidos, ar līdzekļiem, kas nav atbaidīšanas vai pievilināšanas līdzekļi.
17. produkta veids	Piscicīdi	Izmanto zivju apkarošanai ar līdzekļiem, kas nav atbaidīšanas vai pievilināšanas līdzekļi.
18. produkta veids	Insekticīdi, akaricīdi un līdzekļi citu posmkāju apkarošanai	Izmanto posmkāju (piemēram, kukaiņu, zirnekļveidīgo un vēžveidīgo) apkarošanai ar līdzekļiem, kas nav atbaidīšanas vai pievilināšanas līdzekļi.
19. produkta veids	Repelenti un atraktanti	Izmanto kaitīgu organismu (bezmugurkaulnieku, piemēram, blusu, un mugurkaulnieku, piemēram, putnu, zivju un grauzēju) apkarošanai, tos atbaidot vai pievilinot, tostarp līdzekļi, ko izmanto cilvēku higiēnai un veterinārhigiēnai tieši uz ādas vai netieši, izplatot cilvēku vai dzīvnieku vidē.
20. produkta veids	Citu mugurkaulnieku apkarošanas līdzekļi	Izmanto, lai apkarotu mugurkaulniekus, izņemot tos, kuri jau ietilpst citos šīs pamatgrupas produkta veidos, ar līdzekļiem, kas nav atbaidīšanas vai pievilināšanas līdzekļi.
4. pamatgrupa. Citi biocīdi		
21. produkta veids	Pretapaugšanas līdzekļi	Izmanto, lai apkarotu glumēšanas organismu (mikrobu un augstāku augu vai dzīvnieku sugu paveidu) pieaugumu un nogulsnešanos uz kuģiem, akvakultūras iekārtām vai citām ūdenī izmantotām konstrukcijām.
22. produkta veids	Balzamēšanas un taksidermijas šķidrums	Izmanto cilvēku vai dzīvnieku līķu vai to daļu dezinficēšanai un saglabāšanai.

III PIELIKUMS NODERĪGI RESURSI MVU

23 ES VALODĀS VAI DAUDZVALODU

Šis saraksts nav noslēgts un tiek pastāvīgi mainīts.

Navigators uzņēmumu funkciju un REACH un CLP prasību apzināšanai

» <http://echa.europa.eu/identify-your-obligations>

ECHA-term – REACH, CLP un BR terminu skaidrojums

» <http://echa.cdt.europa.eu/>

Vadlīnijas īsumā

» <http://echa.europa.eu/support/guidance-on-reach-and-clp-implementation/guidance-in-a-nutshell>

ECHA tīmekļa sadaļa MVU

» <http://echa.europa.eu/sme>

REACH 2018. gada reģistrācijas dienests

» <http://echa.europa.eu/reach-2018>

Brošūras

"Ķīmiskā drošība un Jūsu uzņēmums"

"Ķīmikāliju klasificēšana un marķēšana — ceļvedis īsumā par ECHA pakalpojumiem"

» <http://echa.europa.eu/publications/leaflets>

"Kontrolsaraksts piemērota konsultanta nolīgšanai REACH nolūkiem"

» <http://echa.europa.eu/about-us/partners-and-networks/directors-contact-group>

ECHA tīmekļa lapas par maisījumu klasificēšanu

» <http://echa.europa.eu/support/mixture-classification>

ECHA tīmekļa lapas par ķīmikāliju drošu lietošanu darbavietā

» <http://echa.europa.eu/use-chemicals-safely-at-work>

ES–OSHA Napo sērijas par drošību ar smaidu

» <http://www.napofilm.net>

Aizstāšanas atbalsta portāls

» <http://subsport.eu>

Papildu informācija un noderīgi resursi Jūsu valodā ir atrodami Jūsu valsts REACH, CLP un/vai BR palīdzības dienesta tīmekļa vietnē:

» <http://echa.europa.eu/support/helpdesks/national-helpdesks/list-of-national-helpdesks>

Bieži uzdotie jautājumi par *REACH*, *CLP* un *BR* ir pārlūkojami pēc tematiem vai meklējami *ECHA* tīmekļa vietnē

» <http://echa.europa.eu/support/qas-support/qas>

"Kā rīkoties" raksti *ECHA* apkārtrakstā, kas noderīgi MVU

» <http://newsletter.echa.europa.eu>

Praktiskie piemēri un praktiskie ceļveži par konkrētiem tiesību aktu aspektiem

» <http://echa.europa.eu/publications>

REACH e-ceļvedis par drošības datu lapām un iedarbības scenārijiem

» <http://view.pagetiger.com/ECHAeGuide1-1/Issue1>

ECHA Vadlīnijas par zinātnisko izpēti un tehnoloģiju izstrādi un uz ražojumiem un procesiem orientētu pētniecību un tehnoloģiju izstrādi

» <http://echa.europa.eu/support/guidance>

Tematiskie tīmekļa semināri

» <http://echa.europa.eu/support/training-material/webinars>

Tematiskās informācijas lapas

"*REACH* — Izstrādājumu ražošana, importēšana un piegāde. Droša līgumu slēgšana"

"Informācija mazumtirgotājiem par bīstamības marķēšanu un iepakojuma marķēšanu un iepakojšanas prasības mazgāšanas līdzekļiem un biocīdu mazgāšanas līdzekļiem"

» http://www.hsa.ie/eng/Publications_and_Forms/Publications

Abonējiet *ECHA* jaunumus, lai regulāri saņemtu jaunāko informāciju un materiālus, kas var noderēt Jums un Jūsu klientu uzņēmumiem.
<http://echa.europa.eu/subscribe>

IV PIELIKUMS ES UN VALSTS FINANSĒJUMA MEKLĒŠANA

Noteiktos apstākļos Jums var būt tiesības saņemt ES vai valsts atbalstu. Varat izpētīt divas iespējas.

- o Aizdevumi un garantijas, kas pielāgotas MVU vajadzībām

Vietējās finanšu iestādes Jūsu valstī var saņemt atbalstu no *COSME*, īpašas ES programmas, kas veicina MVU konkurētspēju. Tas nozīmē papildu finansējumu un labvēlīgākus nosacījumus. Summu, ilgumu, procentu likmes un komisijas maksu nosaka katra vietējā iestāde.

COSME ES
programma MVU

Varat izmantot ES vienoto portālu piekļuvei finansējumam, lai noskaidrotu, vai Jūsu valstī ir kāda iestāde, kas var palīdzēt:

» http://europa.eu/youreurope/business/funding-grants/access-to-finance/index_en.htm

Eiropas
Savienības
struktūrfondi

ES struktūrfondi finansē arī MVU tajās jomās, kuras kā prioritāras norādījušas valsts iestādes. Varat iegūt papildu informāciju no Jūsu valstī izraudzītajām kontaktpersonām.

» http://ec.europa.eu/regional_policy/en/atlas/

Piemērs. Līdzekļi no Eiropas Sociālā fonda (ESF) un Vācijas Federatīvās Republikas palīdz samazināt MVU izmaksas par konsultāciju pakalpojumiem, kas saistīti ar vides aizsardzību un darba drošību.

» <http://www.beratungsfoerderung.net>

- o Subsīdijas aizstāšanai un inovācijām no ES un/vai valstu budžetiem

Piemērs. *Samdoka* projekts

» <http://www.samdokanproject.eu/>

MVU instruments ES pētniecības un tehnoloģiju izstrādes programmas "Apvārsnis 2020" ietvaros nodrošina līdzfinansējumu un apmācību novatoriskiem MVU.

» http://ec.europa.eu/easme/sme_en.htm

Eiropas
Savienības
finansējums
pētniecībai un
inovācijām

Eurostar programma MVU pētniecībai balstās uz valsts un ES

» <https://www.eurostars-eureka.eu/>

Īpašas valstu programmas ekoinovācijām.

» <http://eng.ecoinnovation.dk/>

ES Vides un klimata rīcības programma *LIFE* var finansēt projektus ķimikāliju drošākai un ilgtspējīgākai lietošanai un toksisko ķimikāliju aizstāšanai ar drošākām alternatīvām vai neķīmiskiem risinājumiem. *LIFE* var finansēt arī informācijas, saziņas un izpratnes veicināšanas pasākumus un atbalsta pasākumus uzņēmumiem.

Uzziniet vairāk šeit:

» <http://ec.europa.eu/environment/life/>

Katrai no šīm programmām Jūsu valstī ir valsts kontaktpunkti, kas sniedz praktisku informāciju, kā iesniegt pieteikumus.

Ir iespējams saņemt ES finansētu atbalstu, kas palīdzēs izpildīt Jūsu pienākumus vai aizstāt bīstamās ķimikālijas ar drošākām ķimikālijām. Sazinieties ar *Enterprise Europe Network*. Šim tīklam ir datu bāze par tehnoloģiju piedāvājumiem un tehnoloģiskiem meklējumiem vairāk nekā 50 valstīs.

» <http://een.ec.europa.eu>

Piemērs. Aizstāšanas portāls

» <http://subsport.eu>

Pateicības

Šis ceļvedis ir izstrādāts, sadarbojoties *ECHA*, *Enterprise Europe Network* un turpmāk minētajiem valstu *REACH*, *CLP* un BR palīdzības dienestiem.

Dānija

Sidsel Dyekjær

Valsts *REACH* un *CLP* palīdzības dienests, Dānijas Vides aizsardzības aģentūra

Vācija

Suzanne Wiandt

Vācijas *REACH*, *CLP* un biocīdu palīdzības dienesta nodaļas vadītāja, Darba drošības un veselības aizsardzības federālais institūts (BAuA), Federālais ķīmikāliju birojs

Īrija

Caroline Walsh

Valsts *REACH* un *CLP* palīdzības dienests, Īrijas Veselības aizsardzības un darba drošības pārvalde

Itālija

Francesca Giannotti

Valsts *REACH* palīdzības dienests, Ekonomikas attīstības ministrija

Polija

Monika Wasiak-Gromek

PhD, Polijas *REACH* un *CLP* palīdzības dienesta vadītāja, Ķīmisko vielu birojs

Valstu palīdzības dienesti, kurus kompetentās iestādes izveidojušas katrā no 28 ES dalībvalstīm un trijās EEZ valstīs, sniedz ieteikumus par BR, *CLP* un *REACH* prasībām. Tie ietilpst arī tīklā, ko dēvē par *HelpNet* un kas sastāv no *ECHA* un valstu BR, *CLP* un Viens no šā tīkla galvenajiem uzdevumiem ir veicināt saskaņotus ieteikumus uzņēmumiem par to pienākumiem, kas izriet no minētajām trim regulām.

Jūsu valsts palīdzības dienests ir atrodams vietnē:

» <http://echa.europa.eu/support/helpdesks/>

PROJEKTĀ IESAISTĪTIE *ENTERPRISE EUROPE NETWORK* PARTNERI

Atbalsts sagatavošanai

Clio Brivois-Poupard

Eiropas juridiskais konsultants, *Enterprise Europe Network*, Elzasas TRK, Francija

Maria El Jaoudi

Eiropas juridiskā konsultante, Francijas Dienvidrietumu *Enterprise Europe Network*, Puatū–Šarantas (Poitou-Charentes) TRK, Francija

Mathieu Bometon

Eiropas juridiskais konsultants, *Enterprise Europe Network*, Ziemeļfrancijas starptautiskā TRK, Lille

Ieteikumi ceļveža koncepcijai, jomai un lietojamībai

Cliona Howie del Río

Eiropas projekta vadītāja un vides konsultante, *Cámara de Comercio de Cantabria*, Spānija;
Enterprise Europe Network Vides nozares grupas priekšsēdētāja

Lucia Gigante, Mara Tumiatì, Maria Cristina Boeri

InnovHub SCI, Camera di Commercio di Milano, Itālija

Lodovica Reale

Eurosportello – Unioncamere del Veneto, Itālija

Maija Karkas

Direktora vietniece, Helsinku apgabala Tirdzniecības kamera, Somija

Metodi Naydenov

Lietišķo pētījumu un komunikācijas fonds/ *ARC Consulting Ltd.*, Bulgārija

Stanislava Trifonova

Vracas (Vratsa) Tirdzniecības un rūpniecības kamera, Bulgārija

ENTERPRISE EUROPE NETWORK

Enterprise Europe Network ir galvenais instruments ES stratēģijā izaugsmes un nodarbinātības veicināšanai. Apvienojot gandrīz 600 uzņēmējdarbības atbalsta organizācijas no vairāk nekā 50 valstīm, mēs palīdzam mazajiem uzņēmumiem izmantot nepārspējamās uzņēmējdarbības iespējas ES vienotajā tirgū.

Mūsu dalīborganizācijas ir tirdzniecības un rūpniecības kameras, tehnoloģiju centri, zinātniskie institūti un attīstības aģentūras. Lielākā daļa no tām jau ilgu laiku atbalsta vietējos uzņēmumus. Tās pārzina savu klientu priekšrocības un vajadzības – un tās pazīst Eiropu.

Kā *Enterprise Europe Network* dalīborganizācijas tās kopīgi izmanto jaudīgas datu bāzes, apmainās ar pieredzi, izmanto tehnoloģijas un sadarbojas ar uzņēmējdarbības partneriem visās šā tīkla valstīs. Tām ir arī cieša saikne ar Eiropas Komisiju, kas nodrošina iespēju sekot līdzi jaunākajām ES politikām un atgriezeniski informēt Briseli par mazo uzņēmumu viedokli par šīm politikām.

MAZAJIEM UZŅĒMUMIEM PIELĀGOTIE PAKALPOJUMI

Atbalsts mazajiem uzņēmumiem ir stūrakmens ES centieniem nodrošināt izaugsmi un darbavietas. Tā kā 99 % visu ES uzņēmumu ir mazie un vidējie uzņēmumi (MVU), kas nodrošina 67 % darbavietu, viss, kas noder MVU, nāk par labu Eiropas ekonomikai.

Mūs līdzfinansē *COSME* — ES programma uzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) konkurētspējai, kas darbojas no 2014. līdz 2020. gadam. Mūsu pakalpojumi ir pielāgoti MVU, taču tie ir pieejami arī visiem citiem uzņēmumiem, universitātēm un pētniecības centriem.

STINGRI PAMATI

Enterprise Europe Network darbības uzsākšanu 2008. gada februārī nodrošināja Komisijas Uzņēmējdarbības un rūpniecības ģenerāldirektorāts. Tīkla pamatā ir bijušie Eiro informācijas centra (*EIC*) un Inovāciju izplatīšanas centra (*IRC*) tīkli, kas izveidoti attiecīgi 1987. un 1995. gadā.

Piedāvājot šo ļoti sekmīgo priekšgājēju apvienotos pakalpojumus un vēl arī citus, mēs patiesi esam vienas pieturas aģentūra mazajiem uzņēmumiem. Vairāk nekā 3000 pieredzējušu darbinieku sniedz praktiskas atbildes uz konkrētiem jautājumiem Jūsu valodā.

Par mums

EIROPAS ĶĪMIKĀLIJU AĢENTŪRA

2007. gada 1. jūnijā dibinātā Eiropas Ķīmikāliju aģentūra (*ECHA*) ir Eiropas Savienības (ES) ķīmikāliju reglamentējošās sistēmas centrā, un šī sistēma pēdējos gados ir mainījusies, ieviešot četras jaunas regulas, kas nodrošina ķīmikāliju brīvu apriti ES un augsta līmeņa aizsardzību cilvēku veselībai un videi:

- *REACH* — ķīmikāliju reģistrēšana, vērtēšana, licencēšana un ierobežošana;
- *CLP* — vielu un maisījumu klasificēšana, marķēšana un iepakojšana;
- *BR* — biocīdu regula;
- *PIC* — iepriekš norunāta piekrišana starptautiskajā tirdzniecībā ar bīstamām ķīmikālijām un pesticīdiem.

Šie tiesību akti ir piemērojami visās ES dalībvalstīs bez nepieciešamības tos pārņemt valstu tiesību aktos.

ECHA nodrošina šo regulu konsekventu īstenošanu visā Eiropas Savienībā un Eiropas Ekonomikas zonas valstīs — Islandē, Lihtenšteinā un Norvēģijā.

ECHA UZDEVUMS

Pārvaldes iestāžu starpā *ECHA* ir virzītājspēks ES galveno tiesību aktu ieviešanā ķīmisko vielu jomā, lai ieguvumi būtu gan cilvēku veselībai un vides aizsardzībai, gan arī jauninājumiem un konkurētspējas attīstībai.

ECHA palīdz uzņēmumiem izpildīt tiesību aktos noteiktās prasības, veicina ķīmikāliju drošu lietošanu, sniedz informāciju par ķīmikālijām un risina problēmas, ja tās ir bīstamas.

ECHA MĒRĶIS

ECHA mērķis ir kļūt par pasaules vadošo pārvaldes iestādi ķīmisko vielu drošības jomā.

Eiropas Ķīmikāliju aģentūra
Annankatu 18 p.k. 400,
FI-00121, Helsinki, Somija
echa.europa.eu

ECHA-15-B-02-EN - ED-04-15-425-LV-N - 978-92-9247-443-0 - 10.2823/302

Publikāciju birojs